

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EU) nr. 165/2014

2018/EØS/79/25

av 4. februar 2014

om fartsskrivere innen veitransport, om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 3821/85 om bruk av fartsskriver innen veitransport og om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 561/2006 om harmonisering av visse bestemmelser på det sosiale området innen veitransport(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

endret flere ganger. Av klarhetshensyn bør derfor de viktigste bestemmelsene forenkles og omarbeides.

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 91,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

- 2) Erfaring har vist at visse tekniske elementer og framgangsmåter for kontroll bør forbedres for å sikre at fartsskriversystemet er effektivt og virkningsfullt.

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

- 3) Visse kjøretøyer er unntatt fra bestemmelsene i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 561/2006⁽⁴⁾. For å sikre sammenheng bør det også være mulig å unnta slike kjøretøyer fra denne forordnings virkeområde.

etter samråd med Regionkomiteen,

etter den ordinære regelverksprosessen⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I rådsforordning (EØF) nr. 3821/85⁽³⁾ fastsettes bestemmelser om konstruksjon, installering, bruk og prøving av fartsskrivere. Forordningen er blitt betydelig

- 4) Det bør installeres fartsskrivere i kjøretøyer som forordning (EF) nr. 561/2006 får anvendelse på. Visse kjøretøyer bør unntas fra nevnte forordnings virkeområde med sikte på å innføre en viss fleksibilitet, nemlig kjøretøyer med en største tillatte masse på høyst 7,5 tonn som brukes til å transportere materialer, utstyr eller maskiner som føreren bruker i sitt arbeid, og som brukes bare innenfor en radius av 100 km fra det stedet der foretaket er hjemmehørende, forutsatt at kjøring av slike kjøretøyer ikke er førerens hovedbeskjeftigelse. For å sikre sammenheng mellom de relevante unntakene som er fastsatt i forordning (EF) nr. 561/2006, og for å redusere transportforetakenes administrative byrde samtidig som målene i nevnte forordning overholdes, bør visse største tillatte avstander angitt i disse unntakene revideres.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 60 av 28.2.2014, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 122/2016 av 3. juni 2016 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 76 av 23.11.2017, s. 32.

⁽¹⁾ EUT C 43 av 15.2.2012, s. 79.

⁽²⁾ Europaparlamentets holdning av 3. juli 2012 (EUT C 349 E av 29.11.2013, s. 105) og Rådets holdning ved første behandling 15. november 2013 (EUT C 360 E av 10.12.2013, s. 66). Europaparlamentets holdning av 15. januar 2014 (ennå ikke offentliggjort i EUT).

⁽³⁾ Rådsforordning (EØF) nr. 3821/85 av 20. desember 1985 om bruk av fartsskriver innen veitransport (EFT L 370 av 31.12.1985, s. 8).

⁽⁴⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 561/2006 av 15. mars 2006 om harmonisering av visse bestemmelser på det sosiale området innen veitransport og om endring av rådsforordning (EØF) nr. 3821/85 og (EF) nr. 2135/98 samt om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 3820/85 (EUT L 102 av 11.4.2006, s. 1).

- 5) Kommissjonen vil vurdere å forlenge gyldighetstiden for adapteren til kjøretøyer i gruppe M1 og N1 til 2015 og overveie nærmere en langsiktig løsning for kjøretøyer i gruppe M1 og N1 før 2015.
- 6) Kommissjonen bør vurdere å innføre vektfølere i tunge lastebiler og bør vurdere muligheten for at vektfølere kan bidra til bedre samsvar med regelverket for veitransport.
- 7) Bruk av fartsskrivere tilknyttet et verdensomspennende satellittnavigasjonssystem er en egnet og kostnads-effektiv metode for automatisk å registrere kjøretøyets posisjon på visse punkter i løpet av den daglige arbeidstiden til hjelp for kontrollører ved kontroller, og bør derfor vedtas.
- 8) I sin dom i sak C-394/92 *Michielsen og Geybels Transport Service*⁽¹⁾ fastsatte domstolen en definisjon av uttrykket «daglig arbeidstid», og kontrollmyndighetene bør lese bestemmelsene i denne forordning på bakgrunn av denne definisjonen. «Daglig arbeidstid» begynner på det tidspunktet da føreren slår på fartsskriveren etter en ukehvil eller døgnhviltid, eller, dersom døgnhviltiden er inndelt i atskilte tidsrom, etter en hviletid på minst ni timer. Den slutter ved begynnelsen av en døgnhviltid eller, dersom døgnhviltiden er inndelt i atskilte tidsrom, ved begynnelsen av en hviletid på minst ni sammenhengende timer.
- 9) I henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/22/EF⁽²⁾ skal medlemsstatene foreta et minste antall kontroller ved veien. Fjernkommunikasjon mellom fartsskriveren og kontrollmyndighetene med sikte på kontroll ved veien tilrettelegger for målrettede kontroller ved veien og gjør det mulig å redusere den administrative byrden som stikkprøvekontroller medfører for transportforetak, og bør derfor vedtas.
- 10) Intelligente transportsystemer (ITS) kan bidra til å møte utfordringene som den europeiske transportpolitikken står overfor, for eksempel økende veitransportvolumer og større trafikk tetthet samt stigende energiforbruk. Det bør derfor fastsettes standardiserte grensesnitt i fartsskrivere for å sikre evnen til å samvirke med ITS-programmer.
- 11) Det bør prioriteres å utvikle programmer som hjelper førerne med å tolke dataene som registreres i fartsskriveren, slik at de er i stand til å overholde bestemmelse på det sosiale området.
- 12) Sikkerheten ved fartsskriveren og fartsskriversystemet er avgjørende for å sikre at pålitelige data framkommer. Produsentene bør derfor utforme, prøve og løpende vurdere fartsskriveren gjennom hele livssyklusen for å hindre, påvise og redusere sikkerhetsårbarhet.
- 13) Prøving i felt av en fartsskriver som ennå ikke er typegodkjent, gjør det mulig å prøve utstyr i virkelige situasjoner før det blir innført i stor skala, og dermed blir det mulig å foreta forbedringer raskere. Prøving i felt bør derfor tillates, forutsatt at deltakelse i slik prøving og samsvar med forordning (EF) nr. 561/2006 overvåkes og kontrolleres effektivt.
- 14) Med tanke på hvor viktig det er å opprettholde et høyest mulig sikkerhetsnivå, bør sikkerhetsattester utstedes av et sertifiseringsorgan som er godkjent av forvaltningskomiteen innenfor rammen av «avtalen om gjensidig godkjenning av attester for evaluering av informasjonsteknologisikkerhet» fra gruppen av høyere tjenestemenn for informasjonssystemers sikkerhet (SOG-IS).
- Når det gjelder internasjonale forbindelser med tredjestater, bør Kommissjonen ikke godkjenne et sertifiseringsorgan for denne forordnings formål med mindre organet framviser tilsvarende vilkår for evaluering av sikkerheten som forutsatt i avtalen om gjensidig godkjenning. I denne forbindelse bør forvaltningskomiteens råd følges.
- 15) Installatører og verksteder spiller en viktig rolle for fartsskriverens sikkerhet. Det bør derfor fastsettes visse minstekrav til deres pålitelighet og for godkjenning av og tilsyn med dem. Videre bør medlemsstatene treffe egnede tiltak for å sikre at interessekonflikter mellom installatører eller verksteder og transportforetak hindres. Intet i denne forordning hindrer medlemsstatene i å sikre godkjenning, kontroll og sertifisering etter framgangsmåtene angitt i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 765/2008⁽³⁾, forutsatt at minstekravene angitt i denne forordning er oppfylt.
- 16) For å sikre mer effektiv granskning og kontroll av sjåførkort og gjøre kontrollørens oppgaver lettere bør det opprettes nasjonale elektroniske registre og sørges for at disse registrene sammenkoples.

⁽¹⁾ [1994] saml. I-2497.

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/22/EF av 15. mars 2006 om minstekrav for gjennomføring av rådsforordning (EØF) nr. 3820/85 og (EØF) nr. 3821/85 om bestemmelser på det sosiale området innen veitransport og om oppheving av rådsdirektiv 88/599/EØF (EUT L 102 av 11.4.2006, s. 35).

⁽³⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 765/2008 av 9. juli 2008 om fastsettelse av kravene til akkreditering og markedstilsyn for markedsføring av produkter, og om oppheving av forordning (EØF) nr. 339/93 (EUT L 218 av 13.8.2008, s. 30).

- 17) Når medlemsstatene kontrollerer om sjåførkortene er unike, bør de bruke framgangsmåtene i kommisjonsrekommendasjon 2010/19/EU⁽¹⁾.
- 18) Det bør tas hensyn til den særlige situasjonen der en medlemsstat bør kunne gi et midlertidig sjåførkort som ikke kan fornyes, til en fører som har sitt vanlige bosted i en medlemsstat eller en stat som er en avtalepart i den europeiske avtalen om kjøre- og hviletid mv. for mannskaper på kjøretøyer i internasjonal veitransport av 1. juli 1970 («AETR-avtalen»). I slike tilfeller skal de berørte medlemsstatene anvende de relevante bestemmelsene i denne forordning fullt ut.
- 19) Dessuten bør det være mulig for en medlemsstat å utstede sjåførkort til førere som har sitt vanlige bosted på dens territorium, også når traktatene ikke får anvendelse på visse deler av dette. I slike tilfeller anvender de berørte medlemsstatene de relevante bestemmelsene i denne forordning fullt ut.
- 20) Kontrollørene står hele tiden overfor utfordringer som følge av endringer av fartsskriveren og nye manipulasjonsmetoder. For å sikre mer effektiv kontroll og forbedre harmoniseringen av kontrollmetodene i hele Unionen bør det vedtas en felles metode for grunnopplæring og etter- og videreutdanning av kontrollører.
- 21) Fartsskriverens registrering av data samt utviklingen av teknologi for registrering av posisjonsopplysninger, fjernkommunikasjon og grensesnittet med ITS vil medføre behandling av personopplysninger. Derfor får det relevante unionsregelverket, særlig det som er fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF⁽²⁾ og europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/58/EF⁽³⁾, anvendelse.
- 22) For at det skal være rettferdig konkurranse ved utviklingen av programmer for fartsskriveren, bør immaterialrettigheter og patenter som gjelder overføring av data til eller fra fartsskriveren, være tilgjengelige avgiftsfritt for alle.
- 23) Dersom det er relevant, bør data som utveksles i kommunikasjon med kontrollmyndighetene i medlemsstatene, være i samsvar med relevante internasjonale standarder, for eksempel rekken av standarder for radiosamband over kort avstand (DSCR) som er fastsatt av Den europeiske standardiseringsorganisasjon.
- 24) For å sikre rettferdig konkurranse på det interne veitransportmarkedet og for å sende et tydelig signal til førere og transportforetak bør medlemsstatene i samsvar med overtredelseskategoriene som er definert i direktiv 2006/22/EF, pålegge virkningsfulle sanksjoner som står i forhold til overtredelsen, virker avskrekkende og ikke medfører forskjellsbehandling, uten at det berører nærhetsprinsippet.
- 25) Medlemsstatene bør sørge for at valget av kjøretøyer som skal kontrolleres, foretas uten forskjellsbehandling på grunnlag av førerens nasjonalitet eller nyttekjøretøyetets registrerings- eller ibruktakingsstat.
- 26) Med sikte på å oppnå en tydelig, virkningsfull, forholdsmessig og ensartet gjennomføring av bestemmelsene på det sosiale området innen veitransport bør medlemsstatenes myndigheter anvende bestemmelsene på en ensartet måte.
- 27) Hver medlemsstat bør underrette Kommisjonen om eventuelle oppdagelser den gjør når det gjelder tilgjengelige ulovlige innretninger eller installasjoner for å manipulere fartsskriveren, herunder de som tilbys på internett, og Kommisjonen bør underrette alle de andre medlemsstatene om disse oppdagelsene.
- 28) Kommisjonen bør fortsatt opprettholde det internettbaserte hjelpesentret som gir førere, transportforetak, kontrollmyndigheter og godkjente installatører, verksteder og kjøretøyprodusenter mulighet til å framlegge spørsmål og problemer i forbindelse med den digitale fartsskriveren, herunder nye typer manipulasjon eller bedrageri.

⁽¹⁾ Kommisjonsrekommendasjon 2010/19/EU av 13. januar 2010 om sikker utveksling av elektroniske data mellom medlemsstatene for å kontrollere at sjåførkorta som dei utferdar, er unike (EUT L 9 av 14.1.2010, s. 10).

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31).

⁽³⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/58/EF av 12. juli 2002 om behandling av personopplysninger og personvern i sektoren for elektronisk kommunikasjon (direktivet om personvern og elektronisk kommunikasjon) (EFT L 201 av 31.7.2002, s. 37).

29) Gjennom tilpasningene av AETR-avtalen er det blitt obligatorisk å bruke den digitale fartsskriveren for kjøretøyer som er registrert i tredjestater som har undertegnet AETR-avtalen. Ettersom disse statene berøres direkte av endringer av fartsskriveren som innføres ved denne forordning, bør de kunne delta i en dialog om tekniske spørsmål, herunder om systemet for utveksling av opplysninger om sjåførkort og verkstedkort. Det bør derfor opprettes et fartsskriverforum.

- 30) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføringen av denne forordning bør Kommisjonen tillegges gjennomføringsmyndighet når det gjelder krav til fartsskrivere, skjerm, varselfunksjoner og typegodkjenning samt detaljerte bestemmelser om intelligente fartsskrivere, framgangsmåtene for utføring av prøving i felt og skjemaene som skal brukes til å overvåke denne prøvingen i felt, standardskjemaet for den skriftlige erklæringen med begrunnelse for at forseglingen er brutt, de felles framgangsmåtene og spesifikasjonene som er nødvendige for å kople de elektroniske registrene sammen, og metodene for å angi innholdet i kontrollørens grunnopplæring og etter- og videreutdanning. Denne myndigheten bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011⁽¹⁾.
- 31) Gjennomføringsrettsaktene som vedtas med henblikk på denne forordning, og som erstatter bestemmelsene i vedlegg I B til forordning (EØF) nr. 3821/85, og andre gjennomføringstiltak bør vedtas innen 2. mars 2016. Dersom disse gjennomføringsrettsaktene av en eller annen grunn ikke er vedtatt innen fristen, bør imidlertid overgangstiltak sikre den nødvendige kontinuiteten.
- 32) Gjennomføringsrettsaktene nevnt i denne forordning bør ikke vedtas av Kommisjonen dersom komiteen nevnt i denne forordning ikke avgir uttalelse om utkastet til gjennomføringsrettsakt som Kommisjonen har framlagt.
- 33) I forbindelse med anvendelsen av AETR-avtalen skal henvisninger til forordning (EØF) nr. 3821/85 forstås som henvisninger til denne forordning. Unionen vil vurdere hvilke tiltak som er nødvendige å treffe i De forente nasjoners økonomiske kommisjon for Europa for å sikre nødvendig sammenheng mellom denne forordning og AETR-avtalen.
- 34) EUs datatilsynsmyndighet er blitt rådspurt i samsvar med artikkel 28 nr. 2 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001⁽²⁾ og har avgitt uttalelse 5. oktober 2011⁽³⁾.
- 35) Forordning (EØF) nr. 3821/85 bør derfor oppheves —

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet (EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 8 av 12.1.2001, s. 1).

⁽³⁾ EUT C 37 av 10.2.2012, s. 6.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

KAPITTEL I

PRINSIPPER, VIRKEOMRÅDE OG KRAV

Artikkel 1

Formål og prinsipper

1. I denne forordning fastsettes forpliktelser og krav med hensyn til konstruksjon, installering, bruk, prøving og kontroll av fartsskrivere som brukes i veitransport, med sikte på å kontrollere overholdelsen av forordning (EF) nr. 561/2006, europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/15/EF⁽⁴⁾ og rådsdirektiv 92/6/EØF⁽⁵⁾.

Fartsskrivere skal være i samsvar med kravene i denne forordning når det gjelder konstruksjon, installering, bruk og prøving.

2. I denne forordning fastsettes vilkårene og kravene for at opplysninger og data, unntatt personopplysninger, som registreres, behandles eller lagres av fartsskrivere, kan brukes til andre formål enn å kontrollere overholdelse av rettsaktene nevnt i nr. 1.

Artikkel 2

Definisjoner

1. I denne forordning får definisjonene fastsatt i artikkel 4 i forordning (EF) nr. 561/2006 anvendelse.

2. I tillegg til definisjonene nevnt i nr. 1 menes i denne forordning med:

a) «fartsskriver» utstyr som er beregnet på installering i veigående kjøretøyer, og som hel- eller halvautomatisk viser, registrerer, skriver ut, lagrer og leverer nærmere opplysninger om slike kjøretøyers bevegelse, herunder hastigheten, i samsvar med artikkel 4 nr. 3, samt nærmere opplysninger om bestemte arbeidstider for førerne,

b) «kjøretøyenhet» fartsskriveren unntatt bevegelsesføleren og ledningene som brukes til å kople til bevegelsesføleren. Kjøretøyenheten kan være en enkelt enhet eller flere enheter som er fordelt i kjøretøyet, forutsatt at den oppfyller sikkerhetskravene i denne forordning. Kjøretøyenheten inneholder blant annet en prosessor, et minne, en funksjon for tidsmåling, to kortinnnganger for smartkort for fører og annenfører, en skriver, en skjerm, kontakter og utstyr til innlesing av brukerens data,

⁽⁴⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/15/EF av 11. mars 2002 om organisering av arbeidstida til personar som utfører mobilt arbeid innanfor vegtransport (EFT L 80 av 23.3.2002, s. 35).

⁽⁵⁾ Rådsdirektiv 92/6/EØF av 10. februar 1992 om installering og bruk av hastighetsbegrensere på visse grupper motorvogner i Fellesskapet (EFT L 57 av 2.3.1992, s. 27).

- c) «bevegelsesføler» en del av fartsskriveren som avgir et signal som tilsvarer kjøretøyets hastighet og/eller tilbakelagte strekning,
- d) «fartsskriverkort» et smartkort som er beregnet på bruk i fartsskriveren, og som gjør det mulig for fartsskriveren å identifisere kortinnehaverens rolle samt gir mulighet for å overføre og lagre data,
- e) «diagramskive» en skive som er utformet for å ta imot og lagre registrerte data, og som skal plasseres i en analog fartsskriver, og der den analoge fartsskriverens skriveinnretning løpende skriver inn de opplysningene som skal registreres,
- f) «sjåførkort» et fartsskriverkort som en medlemsstats myndigheter utsteder til en bestemt fører, og som identifiserer føreren og gjør det mulig å lagre data om førerens aktivitet,
- g) «analog fartsskriver» en fartsskriver som bruker en diagramskive i samsvar med denne forordning,
- h) «digital fartsskriver» en fartsskriver som bruker et fartsskriverkort i samsvar med denne forordning,
- i) «kontrollkort» et fartsskriverkort som en medlemsstats myndigheter utsteder til en vedkommende nasjonal kontrollmyndighet, og som identifiserer kontrollorganet og eventuelt kontrolløren og gir tilgang til dataene som er lagret i minnet eller i sjåførkortene og eventuelt i verkstedkortene, for lesing, utskrift og/eller overføring,
- j) «foretakskort» et fartsskriverkort som en medlemsstats myndigheter utsteder til et transportforetak som har behov for å bruke kjøretøyer som er utstyrt med fartsskriver, og som identifiserer transportforetaket og gjør det mulig å vise, overføre og skrive ut data som er lagret i fartsskriveren, og som nevnte transportforetak har låst,
- k) «verkstedkort» et fartsskriverkort som en medlemsstats myndigheter utsteder til utpekt personale hos en produsent av fartsskriver, en installatør, en kjøretøyprodusent eller et verksted som er godkjent av vedkommende medlemsstat, og som identifiserer kortinnehaveren og gjør det mulig å prøve, kalibrere og aktivere fartsskriver og/eller overføre data fra dem,
- l) «aktivering» fasen der fartsskriveren kommer i full drift og iverksetter alle funksjoner, herunder sikkerhetsfunksjoner, ved hjelp av et verkstedkort,
- m) «kalibrering» av en digital fartsskriver, å oppdatere eller bekrefte kjøretøyets parametere, herunder kjøretøyets identifikasjon og egenskaper, som skal lagres i minnet ved hjelp av et verkstedkort,
- n) «overføring» fra en digital fartsskriver, kopiering sammen med den elektroniske signaturen av en del av eller et helt sett datafiler som er registrert i kjøretøyenhetens minne eller i fartsskriverkortets minne, forutsatt at denne prosessen ikke endrer eller sletter lagrede data,
- o) «hendelse» unormal drift som påvises av den digitale fartsskriveren, og som kan skyldes forsøk på bedrageri,
- p) «feil» unormal drift som påvises av den digitale fartsskriveren, og som kan skyldes funksjonssvikt eller feil ved utstyret,
- q) «installering» montering av en fartsskriver i et kjøretøy,
- r) «ugyldig kort» et kort som påvises å være defekt, eller der den innledende autentiseringen mislyktes, eller der gyldighetsdatoen ennå ikke er påbegynt, eller der utløpsdatoen er overskredet,
- s) «periodisk kontroll» en handlingsrekke som utføres for å kontrollere at fartsskriveren fungerer riktig, at fartsskriverens innstillinger er i samsvar med kjøretøyets parametere, og at ingen manipulasjonsinnretninger er koplet til fartsskriveren,
- t) «reparasjon» enhver reparasjon av en bevegelsesføler eller en kjøretøyenhet som krever at strømforsyningen frakoples, at den koples fra andre fartsskriverkomponenter, eller at bevegelsesføleren eller kjøretøyenheten åpnes,
- u) «typegodkjenning» en prosess der en medlemsstat i samsvar med artikkel 13 bekrefter at fartsskriveren, dens relevante komponenter eller fartsskriverkortet som skal bringes i omsetning, oppfyller kravene i denne forordning,
- v) «samvirkingsevne» systemets og de underliggende forretningsprosessenes evne til å utveksle data og dele opplysninger,
- w) «grensesnitt» en forbindelse mellom systemer som gir dem mulighet til å koples sammen og samhandle,
- x) «tidsmåling» en permanent digital registrering av koordinert universell tid (UTC),
- y) «tidsjustering» en automatisk og regelmessig justering av gjeldende tid innenfor en høyeste toleranse på ett minutt, eller en justering som foretas ved kalibrering,

z) «åpen standard» en standard fastsatt i et dokument med standardspesifikasjoner som er tilgjengelig gratis eller mot en rimelig avgift, og som det er tillatt å kopiere, distribuere eller bruke gratis eller mot en rimelig avgift.

Artikkel 3

Virkeområde

1. Fartsskrivere skal installeres og brukes i kjøretøyer som benyttes til person- eller godstransport på vei og er registrert i en medlemsstat, og som forordning (EF) nr. 561/2006 får anvendelse på.

2. Medlemsstatene kan unnta kjøretøyene nevnt i artikkel 13 nr. 1 og 3 i forordning (EF) nr. 561/2006 fra anvendelsen av denne forordning.

3. Medlemsstatene kan unnta kjøretøyer som brukes til transport som det er gitt unntak for i samsvar med artikkel 14 nr. 1 i forordning (EF) nr. 561/2006, fra anvendelsen av denne forordning.

Medlemsstatene kan unnta kjøretøyer som brukes til transport som det er gitt unntak for i samsvar med artikkel 14 nr. 2 i forordning (EF) nr. 561/2006, fra anvendelsen av denne forordning; de skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

4. Femten år etter at nyregistrerte kjøretøyer pålegges å ha en fartsskriver som fastsatt i artikkel 8, 9 og 10, skal kjøretøyer som er i bruk i en annen medlemsstat enn registreringsmedlemsstaten, utstyres med en slik fartsskriver.

5. For innenlands transport kan medlemsstatene kreve at det installeres og brukes fartsskrivere i samsvar med denne forordning i alle kjøretøyer der dette ikke kreves i henhold til nr. 1.

Artikkel 4

Krav og data som skal registreres

1. Fartsskrivere, herunder eksterne komponenter, farts-skriverkort og diagramskiver, skal oppfylle strenge tekniske og andre krav, slik at denne forordning kan bli gjennomført på riktig måte.

2. Fartsskrivere og fartsskriverkort skal oppfylle følgende krav.

De skal

— registrere data om føreren, førerens aktivitet og kjøretøyet som skal være nøyaktige og pålitelige,

— være sikre, særlig når det gjelder å garantere integriteten og opprinnelsen til kilden til data som registreres av og hentes fra kjøretøyenheter og bevegelsesfølere,

— være samvirkende mellom de ulike generasjonene av kjøretøyenheter og fartsskriverkort,

— gi mulighet for effektiv kontroll av samsvar med denne forordning og andre gjeldende rettsakter,

— være brukervennlige.

3. Digitale fartsskrivere skal registrere følgende data:

a) Tilbakelagt strekning og kjøretøyets hastighet.

b) Tidsmåling.

c) Posisjonspunkter som nevnt i artikkel 8 nr. 1.

d) Førerens identitet.

e) Førerens aktivitet.

f) Data om kontroll, kalibrering og reparasjon av farts-skriveren, herunder opplysninger om verkstedet.

g) Hendelser og feil.

4. Analoge fartsskrivere skal registrere minst dataene nevnt i nr. 3 bokstav a), b) og e).

5. Tilgang til dataene som er lagret i fartsskriveren og på fartsskriverkortet, kan til enhver tid gis til

a) vedkommende kontrollmyndigheter,

b) det relevante transportforetaket, slik at det kan oppfylle sine juridiske forpliktelser, særlig som angitt i artikkel 32 og 33.

6. Overføring av data skal foretas med minst mulig forsinkelse til transportforetak eller førere.

7. Data som fartsskriveren registrerer, og som overføres til eller fra fartsskriveren, enten trådløst eller elektronisk, skal gjengis i form av offentlig tilgjengelige protokoller som definert i åpne standarder.

8. For å sikre at fartsskrivere og fartsskriverkort er i samsvar med prinsippene og kravene i denne forordning, og særlig i denne artikkel, skal Kommisjonen ved hjelp av gjennomføringsrettsakter vedta detaljerte bestemmelser som er nødvendige for en ensartet anvendelse av denne artikkel, særlig bestemmelser som gjelder de tekniske midlene for å oppfylle disse kravene. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité nevnt i artikkel 42 nr. 3.

9. De detaljerte bestemmelsene nevnt i nr. 8 skal dersom det er relevant, være basert på standarder, og skal sikre samvirkingsevne og kompatibilitet mellom de ulike generasjonene av kjøretøyenheter og alle fartsskriverkort.

Artikkel 5

Den digitale fartsskriverens funksjoner

Digitale fartsskrivere skal omfatte følgende funksjoner:

- Måling av hastighet og strekning.
- Overvåking av førerens aktiviteter og kjørestatus.
- Overvåking av innsetting og uttak av fartsskriverkort.
- Registrering av førerens manuelle innlegginger.
- Kalibrering.
- Automatisk registrering av posisjonspunktene som er nevnt i artikkel 8 nr. 1.
- Overvåking av kontrollaktiviteter.
- Påvisning og registrering av hendelser og feil.
- Lesing fra dataminnnet og registrering og lagring i dataminnnet.
- Lesing fra fartsskriverkort og registrering og lagring på fartsskriverkort.
- Visning, varsling, utskrift og overføring av data til eksterne enheter.
- Tidsjustering og tidsmåling.
- Fjernkommunikasjon.
- Styring av foretakslåser.
- Integriert prøving og egenprøving.

Artikkel 6

Visning og varsling

1. Opplysninger i digitale fartsskrivere og fartsskriverkort som gjelder kjøretøyets aktiviteter og førere og annenførere, skal vises på en klar, utvetydig og ergonomisk måte.

2. Følgende opplysninger skal vises:

a) Tid.

b) Driftsinnstilling.

c) Førerens aktivitet:

— dersom den aktuelle aktiviteten er kjøring, førerens aktuelle kontinuerlige kjøretid og aktuelle samlede pausetid,

— dersom den aktuelle aktiviteten er periode da arbeidstakeren er tilgjengelig/annet arbeid/hvile eller pause, aktuell varighet av denne aktiviteten (siden den ble valgt) og aktuell samlet pausetid.

d) Data som gjelder varslingssignaler.

e) Data som gjelder menytilgang.

Ytterligere opplysninger kan vises, forutsatt at de tydelig kan skilles fra opplysningene som kreves i dette nummer.

3. Digitale fartsskrivere skal varsle førerne når de oppdager hendelser og/eller feil, samt før og på tidspunktet for overskridelse av den lengste tillatte kontinuerlige kjøretiden med sikte på å tilrettelegge for samsvar med relevant lovgivning.

4. Varslingssignaler skal være synlige og kan også være hørbare. Varslingssignaler skal ha en varighet på minst 30 sekunder, med mindre brukeren svarer ved å trykke på en hvilken som helst knapp på fartsskriveren. Varslingsårsaken skal vises og forbli synlig til brukeren svarer på den ved hjelp av en bestemt knapp eller kommando på fartsskriveren.

5. For å sikre at fartsskrivere oppfyller kravene til visning og varsling i denne artikkel, skal Kommisjonen ved hjelp av gjennomføringsrettsakter vedta detaljerte bestemmelser som er nødvendige for en ensartet anvendelse av denne artikkel. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité nevnt i artikkel 42 nr. 3.

Artikkel 7

Vern av personopplysninger

1. Medlemsstatene skal sikre at behandlingen av personopplysninger i forbindelse med denne forordning foretas utelukkende for det formål å kontrollere at denne forordning og forordning (EF) nr. 561/2006 overholdes, i samsvar med direktiv 95/46/EF og 2002/58/EF og under tilsyn av medlemsstatens tilsynsmyndighet nevnt i artikkel 28 i direktiv 95/46/EF.

2. Medlemsstatene skal særlig sikre at personopplysninger er beskyttet mot annen bruk enn bruk som utelukkende er knyttet til denne forordning og forordning (EF) nr. 561/2006, i samsvar med nr. 1, med hensyn til

- bruken av et globalt satellittnavigasjonssystem (GNSS) for registrering av stedsbestemmellesdata som nevnt i artikkel 8,
- bruken av fjernkommunikasjon for kontrollformål som nevnt i artikkel 9,
- bruken av fartsskrivere med et grensesnitt som nevnt i artikkel 10,
- elektronisk utveksling av opplysninger om sjåførkort som nevnt i artikkel 31, særlig utveksling over landegrensene av slike opplysninger med tredjestater,
- transportforetakenes oppbevaring av opplysninger som nevnt i artikkel 33.

3. Digitale fartsskrivere skal være utformet slik at personvernet sikres. Bare opplysninger som er nødvendige for denne forordnings formål, skal behandles.

4. Eiere av kjøretøyer, transportforetak og andre berørte enheter skal dersom det er relevant, overholde de relevante bestemmelsene om vern av personopplysninger.

KAPITTEL II

SMARTE FARTSSKRIVERE

Artikkel 8

Registrering av kjøretøyets posisjon på visse punkter i løpet av den daglige arbeidstiden

1. For å gjøre det lettere å kontrollere at relevant regelverk overholdes, skal kjøretøyets posisjon registreres automatisk på følgende punkter eller på det punktet som er nærmeste slike steder der satellittsignalet er tilgjengelig:

- Stedet der den daglige arbeidstiden påbegynnes.
- Hver tredje time av den sammenlagte kjøretiden.

— Stedet der den daglige arbeidstiden avsluttes.

For dette formål skal kjøretøyer som registreres for første gang 36 måneder etter at de detaljerte bestemmelsene nevnt i artikkel 11 har trådt i kraft, være utstyrt med en fartsskriver som er tilknyttet en tjeneste for posisjonsbestemmelse basert på et satellittnavigasjonssystem.

2. Når det gjelder fartsskriverens tilknytning til en tjeneste for posisjonsbestemmelse basert på et satellittnavigasjonssystem, som nevnt i nr. 1, skal det bare benyttes tilknytning til tjenester som bruker en gratis tjeneste for posisjonsbestemmelse. Ingen andre posisjonsopplysninger skal lagres permanent i fartsskriveren enn de posisjonsopplysningene som der det er mulig, uttrykkes i geografiske koordinater for å bestemme punktene nevnt i nr. 1. Posisjonsopplysninger som må lagres midlertidig for å gjøre det mulig å registrere punktene nevnt i nr. 1 automatisk eller bekrefte bevegelsesføleren, skal ikke være tilgjengelige for noen brukere, og skal automatisk slettes når de ikke lenger er nødvendige for disse formålene.

Artikkel 9

Tidlig fjernpåvisning av mulig manipulering eller misbruk

1. For å gjøre det lettere for vedkommende kontrollmyndigheter å foreta målrettet kontroll ved veien skal fartsskrivere som er installert i kjøretøyer som registreres for første gang 36 måneder etter at de detaljerte bestemmelsene nevnt i artikkel 11 har trådt i kraft, kunne kommunisere med disse myndighetene mens kjøretøyet er i bevegelse.

2. Femten år etter at nyregistrerte kjøretøyer pålegges å ha en fartsskriver som fastsatt i denne artikkel og i artikkel 8 og 10, skal medlemsstatene utstyre kontrollmyndighetene i passende omfang med det utstyret for tidlig fjernpåvisning som er nødvendig for å oppnå datakommunikasjonen nevnt i denne artikkel, idet det tas hensyn til deres særlige krav og strategier for håndheving. Fram til da kan medlemsstatene bestemme om de vil utstyre kontrollmyndighetene med slikt utstyr for tidlig fjernpåvisning.

3. Kommunikasjonen nevnt i nr. 1 skal opprettes med fartsskriveren bare når kontrollmyndighetenes utstyr anmoder om det. Den skal sikres slik at dataintegriteten og registrerings- og kontrollutstyrets ekthet garanteres. Tilgang til dataene som kommuniseres, skal begrenses til kontrollmyndighetene som har myndighet til å kontrollere overtredelser av forordning (EF) nr. 561/2006 og av denne forordning, og til verksteder så lenge det er nødvendig for å kontrollere at fartsskriveren fungerer på riktig måte.

4. Dataene som utveksles i kommunikasjonen, skal begrenses til data som er nødvendige for å kunne foreta målrettet kontroll ved veien av kjøretøyer som kan ha en fartsskriver som er manipulert, eller som misbrukes. Slike data skal gjelde følgende hendelser eller data som fartsskriveren har registrert:

- Siste forsøk på sikkerhetsbrudd.

- Lengste brudd på strømforsyningen.
- Feil ved føler.
- Feil i bevegelsesdata.
- Kjøretøybevegelseskonflikt.
- Kjøring uten gyldig kort.
- Innsetting av kort under kjøring.
- Tidsjusteringsdata.
- Kalibreringsdata, inkludert data for de to siste kalibreringene.
- Kjøretøyets registreringsnummer.
- Hastighet registrert av fartsskriveren.

5. Dataene som utveksles, skal brukes bare for å kontrollere at denne forordning overholdes. De skal ikke sendes til andre enheter enn myndigheter som kontrollerer kjøre- og hviletid, samt rettsinstanser innenfor rammen av en igangsatt domstolsbehandling.

6. Dataene kan lagres bare av kontrollmyndighetene så lenge kontrollen ved veien varer, og skal slettes senest tre timer etter at de er oversendt, med mindre dataene tyder på mulig manipulering eller misbruk av fartsskriveren. Dersom manipuleringen eller misbruket ikke bekrefte i løpet av den påfølgende kontrollen ved veien, skal de oversendte dataene slettes.

7. Transportforetak som benytter kjøretøyer, er ansvarlige for å underrette førerne om muligheten for fjernkommunikasjon for tidlig å påvise mulig manipulering eller misbruk av fartsskrivere.

8. Fjernkommunikasjon med sikte på tidlig påvisning av den typen som er beskrevet i denne artikkel, skal ikke under noen omstendigheter føre til automatiske bøter eller sanksjoner for føreren eller transportforetaket. Vedkommende kontrollmyndighet kan på grunnlag av de oversendte dataene beslutte å foreta en kontroll av kjøretøyet og fartsskriveren. Resultatet av fjernkommunikasjonen skal ikke hindre kontrollmyndighetene i å foreta stikkprøvekontroller ved veien på grunnlag av risikoklassifiseringssystemet som innføres ved artikkel 9 i direktiv 2006/22/EF.

Artikkel 10

Grensesnitt med intelligente transportsystemer

Fartsskriverne i kjøretøyer som registreres for første gang 36 måneder etter at de detaljerte bestemmelsene nevnt i artikkel 11

har trådt i kraft, kan utstyres med standardiserte grensesnitt, slik at dataene som registreres eller framgår av fartsskriveren, kan brukes i driftsinnstilling av en ekstern enhet, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:

- a) Grensesnittet påvirker ikke ektheten og integriteten av fartsskriverens data.
- b) Grensesnittet er i samsvar med de detaljerte bestemmelsene i artikkel 11.
- c) Den eksterne enheten som er knyttet til grensesnittet, får tilgang til personopplysninger, herunder data om geografisk posisjon, først etter kontrollerbart samtykke fra føreren som opplysningene gjelder.

Artikkel 11

Detaljerte bestemmelser om smarte fartsskrivere

For å sikre at smarte fartsskrivere er i samsvar med prinsippene og kravene i denne forordning, skal Kommisjonen ved hjelp av gjennomføringsrettsakter vedta detaljerte bestemmelser som er nødvendige for ensartet anvendelse av artikkel 8, 9 og 10, unntatt bestemmelser som fastsetter registrering av ytterligere data i fartsskriveren. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité nevnt i artikkel 42 nr. 3.

De detaljerte bestemmelsene nevnt i første ledd skal

- a) når det gjelder funksjonene i den intelligente fartsskriveren som nevnt i dette kapittel, omfatte de nødvendige kravene som garanterer sikkerhet, nøyaktighet og pålitelighet for dataene som fartsskriveren får fra tjenesten for posisjonsbestemmelse ved hjelp av satellitt og av den fjernkommunikasjonsteknologien som er nevnt i artikkel 8 og 9,
- b) angi de ulike vilkårene og kravene til tjenesten for posisjonsbestemmelse ved hjelp av satellitt og av den fjernkommunikasjonsteknologien som er nevnt i artikkel 8 og 9, som enten skal ligge utenfor eller være innebygd i fartsskriveren, og skal når de ligger utenfor, angi vilkårene for bruken av signalet for posisjonsbestemmelse ved hjelp av satellitt som en annen bevegelsesføler,
- c) angi de nødvendige standardene for grensesnittet som er nevnt i artikkel 10. Slike standarder kan inneholde en bestemmelse om tildeling av tilgangsrett for førere, verksteder og transportforetak og kontrollroller for dataene som fartsskriveren registrerer, som skal baseres på en autentiserings-/tillatelsesordning som er definert for grensesnittet, for eksempel et sertifikat for hvert tilgangsnivå og med forbehold for at dette er teknisk mulig.

KAPITTEL III

TYPEGODKJENNING

Artikkel 12

Søknader

1. Produsenter eller deres representanter skal inngi en søknad om godkjenning av en type kjøretøyenhet, bevegelsesføler, diagramskive eller fartsskriverkort til typegodkjenningsmyndighetene som medlemsstatene har utpekt for dette formål.

2. Medlemsstatene skal innen 2. mars 2015 underrette Kommisjonen om navnene og kontaktopplysningene til de utpekte myndighetene som er nevnt i nr. 1, og skal deretter framlegge ajourførte opplysninger når det er nødvendig. Kommisjonen skal offentliggjøre en liste over utpekte typegodkjenningsmyndigheter på sin nettside og skal holde denne listen à jour.

3. En søknad om typegodkjenning skal vedlegges relevante spesifikasjoner, herunder nødvendige opplysninger om forseglinger, og sikkerhets-, funksjons- og samvirkings-sertifikater. Sikkerhetssertifikatet skal utstedes av et godkjent sertifiseringsorgan utpekt av Kommisjonen.

Funksjonssertifikater skal utstedes til produsenten av typegodkjenningsmyndigheten.

Samvirkingssertifikatet skal utstedes av ett enkelt laboratorium under Kommisjonens myndighet og ansvar.

4. Når det gjelder fartsskrivere, deres relevante komponenter og fartsskriverkort:

a) skal sikkerhetssertifikatet bekrefte følgende for kjøretøyenheten, fartsskriverkortene, bevegelsesføleren og tilkoplingen til GNSS-mottakeren når GNSS ikke er innebygd i kjøretøyenhetene:

i) at sikkerhetsmålene er oppfylt,

ii) at følgende sikkerhetsfunksjoner er oppfylt: identifikasjon og autentisering, godkjenning, fortrolighet, ansvarlighet, integritet, tilsyn, nøyaktighet og pålitelighet for tjenesten,

b) skal funksjonssertifikatet bekrefte at elementene som er utprøvd, oppfyller de relevante kravene med hensyn til funksjoner, miljøegenskaper, elektromagnetiske kompatibilitetsegenskaper, oppfyllelse av fysiske krav og samsvar med andre gjeldende standarder,

c) skal samvirkingssertifikatet bekrefte at elementet som er utprøvd, er fullstendig samvirkende med de nødvendige fartsskriverne eller fartsskriverkortmodellene.

5. Myndigheten som ga typegodkjenning til utstyret, skal underrettes om enhver endring av fartsskriverens programvare eller maskinvare eller av arten av materialer som brukes i produksjonen, før den anvendes. Myndigheten skal bekrefte overfor produsenten at typegodkjenningen er utvidet, eller kan kreve en ajourføring eller bekreftelse av de relevante funksjons-, sikkerhets- og/eller samvirkings-sertifikatene.

6. En søknad om en bestemt type kjøretøyenhet, bevegelsesføler, diagramskive eller fartsskriverkort kan ikke inngis til mer enn én medlemsstat.

7. Kommisjonen skal ved hjelp av gjennomføringsrettsakter vedta detaljerte bestemmelser som er nødvendige for en ensartet anvendelse av denne artikkel. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité nevnt i artikkel 42 nr. 3.

Artikkel 13

Tildeling av typegodkjenning

En medlemsstat skal tildele typegodkjenning til enhver type kjøretøyenhet, bevegelsesføler, diagramskive eller fartsskriverkort som oppfyller kravene angitt i artikkel 4 og 11, forutsatt at medlemsstaten er i stand til å kontrollere at produksjonsmodellene er i samsvar med den godkjente typen.

Alle endringer av eller tillegg til en godkjent modell skal gis en ytterligere typegodkjenning av medlemsstaten som tildelte den opprinnelige typegodkjenningen.

Artikkel 14

Typegodkjenningsmerke

Medlemsstatene skal utstede til søkeren et typegodkjenningsmerke som er i samsvar med et forhåndsfastsatt mønster, for hver type kjøretøyenhet, bevegelsesføler, diagramskive eller fartsskriverkort som de godkjenner i henhold til artikkel 13 og vedlegg II. Slike mønstre skal vedtas av Kommisjonen ved gjennomføringsrettsakter i samsvar med framgangsmåten med undersøkelseskomité nevnt i artikkel 42 nr. 3.

Artikkel 15

Godkjenning eller nektelse

Vedkommende myndigheter i medlemsstaten som søknaden om typegodkjenning er inngitt til, skal for hver type kjøretøyenhet, bevegelsesføler, diagramskive eller fartsskriverkort som de godkjenner, innen én måned sende en kopi av typegodkjenningsdokumentet vedlagt kopier av de relevante spesifikasjonene, herunder de som gjelder forseglinger, til myndighetene i de andre medlemsstatene. Dersom vedkommende myndigheter ikke godkjenner søknaden om typegodkjenning, skal de underrette myndighetene i de andre medlemsstatene om at det ikke er gitt godkjenning, og skal framlegge begrunnelsen for beslutningen.

Artikkel 16

Utstyrets samsvar med typegodkjenningen

1. Dersom en medlemsstat som har gitt typegodkjenning som fastsatt i artikkel 13, finner at en kjøretøyenhet, en bevegelsesføler, en diagramskive eller et fartsskriverkort som er påført typegodkjenningsmerket som er utstedt av medlemsstaten, ikke er i samsvar med den typen som den har godkjent, skal den treffe nødvendige tiltak for å sikre at produksjonsmodeller er i samsvar med den godkjente typen. Tiltakene som treffes, kan om nødvendig omfatte tilbakekalling av typegodkjenningen.

2. En medlemsstat som har gitt typegodkjenning, skal tilbakekalle denne godkjenningen dersom kjøretøyenheten, bevegelsesføleren, diagramskiven eller fartsskriverkortet som er godkjent, ikke er i samsvar med denne forordning, eller dersom de ved anvendelsen viser seg å ha en generell feil som gjør dem uegnet for det formålet de var beregnet på.

3. Dersom en medlemsstat som har gitt typegodkjenning, underrettes av en annen medlemsstat om et av tilfellene nevnt i nr. 1 eller 2, skal den etter å ha rådført seg med meldermedlemsstaten treffe tiltakene som er fastsatt i disse numrene, med forbehold for nr. 5.

4. En medlemsstat som fastslår at et av tilfellene nevnt i nr. 2 forekommer, kan inntil videre forby at berørte kjøretøyenheter, bevegelsesfølere, diagramskiver eller fartsskriverkort bringes i omsetning eller tas i bruk. Det samme gjelder i tilfellene nevnt i nr. 1 for kjøretøyenheter, bevegelsesfølere, diagramskiver eller fartsskriverkort som er unntatt fra EU-førstegangskontroll, dersom produsenten etter behørig varsling ikke bringer utstyret i samsvar med den godkjente modellen eller med kravene i denne forordning.

I alle tilfeller skal vedkommende myndigheter i medlemsstatene innen én måned underrette hverandre og Kommisjonen om tilbakekalling av typegodkjenning eller andre tiltak som er truffet i henhold til nr. 1, 2 eller 3, og skal begrunne tiltakene.

5. Dersom en medlemsstat som har gitt typegodkjenning, bestrider at det forekommer tilfeller som nevnt i nr. 1 eller 2 som medlemsstaten er underrettet om, skal de berørte medlemsstatene forsøke å løse tvisten, og Kommisjonen skal holdes underrettet.

Dersom samtaler mellom medlemsstatene ikke fører til enighet innen fire måneder etter dagen for underretningen nevnt i nr. 3, skal Kommisjonen etter å ha rådspurt sakkyndige fra alle medlemsstater og etter å ha vurdert alle relevante faktorer, for eksempel økonomiske og tekniske faktorer, innen seks måneder etter utløpet av fristen på fire måneder treffe en beslutning som de berørte medlemsstatene skal underrettes om, og som de

andre medlemsstatene samtidig skal underrettes om. Kommisjonen skal i hvert enkelt tilfelle fastsette fristen for å gjennomføre beslutningen.

Artikkel 17

Godkjenning av diagramskiver

1. Den som søker om typegodkjenning av en diagramskive, skal i søknadsskjemaet angi hvilken eller hvilke typer analoge fartsskrivere som den aktuelle diagramskiven er beregnet på å brukes i, og skal levere egnet utstyr til denne eller disse typene med sikte på prøving av diagramskiven.

2. Vedkommende myndigheter i hver medlemsstat skal angi i godkjenningssdokumentet for diagramskiven hvilken eller hvilke typer analoge fartsskrivere som denne diagramskiven kan brukes i.

Artikkel 18

Begrunnelse for beslutninger om nektelse

Alle beslutninger i henhold til denne forordning om å nekte eller tilbakekalle godkjenning av en type kjøretøyenhet, bevegelsesføler, diagramskive eller fartsskriverkort skal inneholde en detaljert begrunnelse. Slike beslutninger skal meddeles den berørte part, som samtidig skal underrettes om den klageadgangen som foreligger i henhold til lovgivningen i den relevante medlemsstaten, og om fristen for slik klage.

Artikkel 19

Anerkjennelse av typegodkjente fartsskrivere

Medlemsstatene skal ikke nekte å registrere kjøretøyer som er utstyrt med fartsskriver, eller forby at slike kjøretøyer tas i bruk eller anvendes, med den begrunnelse at kjøretøyet har dette utstyret, dersom utstyret er påført typegodkjenningsmerket nevnt i artikkel 14 og installasjonsplaten nevnt i artikkel 22 nr. 4.

Artikkel 20

Sikkerhet

1. Produsentene skal utforme, prøve og vurdere kjøretøyenheter, bevegelsesfølere, diagramskiver og fartsskriverkort som settes i produksjon, for å påvise sårbarhet som oppstår i alle faser av produktets livssyklus, og skal hindre eller redusere muligheter for utnyttning. Prøvingens hyppighet skal fastsettes av medlemsstaten som har utstedt godkjenningssdokumentet, innen en frist på høyst to år.

2. For dette formål skal produsentene framlegge den dokumentasjonen som er nødvendig for en sårbarhetsanalyse, for sertifiseringsorganet nevnt i artikkel 12 nr. 3.

3. Ved anvendelsen av nr. 1 skal sertifiseringsorganet nevnt i artikkel 12 nr. 3 utføre prøving av kjøretøyenheter, bevegelsesfølere, diagramskiver og fartsskriverkort for å bekrefte at kjent sårbarhet ikke kan utnyttes av enkeltpersoner som har offentlig tilgjengelig kunnskap.

4. Dersom det under prøvingen nevnt i nr. 1 påvises sårbarhet i systemelementer (kjøretøyenheter, bevegelsesfølere og fartsskriverkort), skal disse elementene ikke bringes i omsetning. Dersom sårbarheten påvises under prøvingen nevnt i nr. 3 for elementer som allerede er brakt i omsetning, skal produsenten eller sertifiseringsorganet underrette vedkommende myndigheter i medlemsstaten som har gitt typegodkjenningen. Disse vedkommende myndigheter skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at problemet blir løst, særlig av produsenten, og skal umiddelbart underrette Kommisjonen om sårbarheten som er påvist, og om tiltakene som er planlagt eller truffet, herunder om nødvendig tilbakekalling av typegodkjenning i samsvar med artikkel 16 nr. 2.

Artikkel 21

Prøving i felt

1. Medlemsstatene kan tillate prøving i felt av fartsskrivere som ennå ikke er typegodkjent. Medlemsstatene skal gjensidig godkjenne slike tillatelser til prøving i felt.
2. Førere og transportforetak som deltar i en prøving i felt, skal oppfylle kravene i forordning (EF) nr. 561/2006. Førerne skal dokumentere at disse kravene er oppfylt, ved å følge framgangsmåten angitt i artikkel 35 nr. 2 i denne forordning.
3. Kommisjonen kan vedta gjennomføringsrettsakter for å fastsette framgangsmåtene som skal følges ved gjennomføring av prøving i felt, og skjemaene som skal brukes til å overvåke denne prøvingen i felt. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité nevnt i artikkel 42 nr. 3.

KAPITTEL IV

INSTALLERING OG KONTROLL

Artikkel 22

Installering og reparasjoner

1. Fartsskrivere kan installeres eller repareres bare av installatører, verksteder eller kjøretøyprodusenter som er godkjent av vedkommende myndigheter i medlemsstatene for dette formål i samsvar med artikkel 24.
2. Godkjente installatører, verksteder eller kjøretøyprodusenter skal i samsvar med spesifikasjonene i typegodkjenningens dokumentet som er nevnt i artikkel 15, forsegle fartsskriveren etter å ha kontrollert at den fungerer på riktig måte og særlig på en måte som sikrer at ingen manipulasjonsinnretning kan manipulere eller endre de registrerte dataene.
3. De godkjente installatørene, verkstedene eller kjøretøyprodusentene skal påføre forseglingsmerket et spesielt merke og dessuten, for digitale fartsskrivere, legge inn elektroniske sikkerhetsdata for gjennomføring av autentisering. Vedkommende myndigheter i hver medlemsstat skal sende Kommisjonen et register over merkene og de elektroniske sikkerhetsdataene som brukes, samt nødvendige opplysninger

om de elektroniske sikkerhetsdataene som brukes. Kommisjonen skal gi medlemsstatene tilgang til disse opplysningene på anmodning.

4. Med sikte på å bekrefte at fartsskriveren ble installert i samsvar med kravene i denne forordning, skal en installasjonsplate monteres slik at den er godt synlig og lett tilgjengelig.

5. Fartsskriverkomponenter skal forsegles som angitt i typegodkjenningens dokumentet. Alle koplinger til fartsskriveren som kan være sårbare for manipulering, herunder koplingen mellom bevegelsesføleren og giraksen, samt installasjonsplaten dersom det er relevant, skal forsegles.

En forsegling skal fjernes eller brytes bare

- av installatører eller verksteder som er godkjent av vedkommende myndigheter i henhold til artikkel 24 for reparasjon, vedlikehold eller kalibrering av fartsskriveren, eller av kontrollører med tilstrekkelig opplæring og, dersom det kreves, godkjent for kontrollformål,
- for å foreta reparasjoner eller endringer av kjøretøyet som påvirker forseglingsmerket. I slike tilfeller skal det i kjøretøyet oppbevares en skriftlig erklæring som angir datoen og tidspunktet da forseglingsmerket ble brutt, og begrunnelsen for at forseglingsmerket ble fjernet. Kommisjonen skal utarbeide et standardskjema for den skriftlige erklæringen ved gjennomføringsrettsakter.

I alle tilfeller skal forseglingsmerkene erstattes av en godkjent installatør eller et godkjent verksted uten unødig opphold og innen sju dager etter at de ble fjernet.

Før forseglingsmerkene erstattes, skal et godkjent verksted foreta kontroll og kalibrering av fartsskriveren.

Artikkel 23

Kontroll av fartsskrivere

1. Fartsskrivere skal kontrolleres regelmessig av godkjente verksteder. Regelmessig kontroll skal foretas minst hvert annet år.
2. Ved kontrollen som er nevnt i nr. 1, skal minst følgende kontrolleres:
 - At fartsskriveren er riktig installert og passer til kjøretøyet.
 - At fartsskriveren fungerer på riktig måte.
 - At fartsskriveren er påført typegodkjenningens merke.
 - At det er montert en installasjonsplate.

- At alle forseglinger er uskadet og virker som de skal.
- At ingen manipulasjonsinnretninger er koplet til farts-skriveren, eller at det ikke er spor av at slike innretninger brukes.
- Dekkstørrelsen og dekkenes rulleomkrets.

3. Verksteder skal utarbeide en kontrollrapport i tilfeller der uregelmessigheter i fartsskriverens funksjon har måttet utbedres, det være seg som følge av periodisk kontroll eller kontroll som ble foretatt på særlig anmodning fra vedkommende nasjonale myndighet. De skal føre en liste over alle kontrollrapporter som utarbeides.

4. Kontrollrapporter skal oppbevares i minst to år fra tidspunktet da rapporten ble utarbeidet. Medlemsstatene skal bestemme om kontrollrapportene skal beholdes eller sendes til vedkommende myndighet i dette tidsrommet. I tilfeller der kontrollrapportene oppbevares av verkstedet, skal verkstedet på anmodning fra vedkommende myndighet stille til rådighet rapportene om kontroll og kalibrering som er foretatt i dette tidsrommet.

Artikkel 24

Godkjenning av installatører, verksteder og kjøretøyprodusenter

1. Medlemsstatene skal godkjenne, kontrollere regelmessig og sertifisere installatører, verksteder og kjøretøyprodusenter som kan utføre installering, kontroll, inspeksjon og reparasjon av fartsskrivere.
2. Medlemsstatene skal sørge for at installatørene, verkstedene og kjøretøyprodusentene er kvalifisert og pålitelige. For dette formål skal de fastsette og offentliggjøre tydelige nasjonale framgangsmåter og skal sikre at følgende minstekrav er oppfylt:
 - a) Personalet har tilstrekkelig opplæring.
 - b) Utstyret som er nødvendig for å utføre relevante prøvninger og oppgaver, er tilgjengelig.
 - c) Installatørene, verkstedene og kjøretøyprodusentene har god vandel.
3. Tilsyn av godkjente installatører eller verksteder skal utføres på følgende måte:
 - a) Minst hvert annet år skal det føres tilsyn med framgangsmåtene som godkjente installatører eller verksteder anvender når de håndterer fartsskrivere. Tilsynet skal særlig

fokusere på sikkerhetstiltak som er truffet, og håndtering av verkstedkort. Medlemsstatene kan utføre dette tilsynet uten å gjennomføre et besøk på stedet.

- b) Det skal også foretas uanmeldt teknisk tilsyn av godkjente installatører eller verksteder for å kontrollere kalibreringer, kontroller og installasjoner som er utført. Dette tilsynet skal hvert år omfatte minst 10 % av de godkjente installatørene og verkstedene.

4. Medlemsstatene og deres vedkommende myndigheter skal treffe egnede tiltak for å hindre interessekonflikter mellom installatører eller verksteder og transportforetak. Særlig skal det dersom det er alvorlig risiko for interessekonflikt, treffes ytterligere særlige tiltak for å sikre at installatøren eller verkstedet overholder denne forordning.

5. Vedkommende myndigheter i medlemsstaten skal hvert år oversende Kommisjonen listene, om mulig i elektronisk form, over godkjente installatører og verksteder samt kortene som er utstedt til dem. Kommisjonen skal offentliggjøre disse listene på nettstedet sitt.

6. Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal tilbakekalle godkjenninger, midlertidig eller endelig, fra installatører, verksteder og kjøretøyprodusenter som ikke oppfyller forpliktelsene sine i henhold til denne forordning.

Artikkel 25

Verkstedkort

1. Gyldighetstiden for verkstedkort skal være høyst ett år. Når verkstedkortet fornyes, skal vedkommende myndighet forsikre seg om at kravene oppført i artikkel 24 nr. 2 er oppfylt av installatøren, verkstedet eller kjøretøyprodusenten.
2. Vedkommende myndighet skal fornye et verkstedkort innen 15 virkedager etter at den har mottatt en gyldig søknad om fornyelse og all nødvendig dokumentasjon. Dersom et verkstedkort er skadet, ikke virker eller er mistet eller stjålet, skal vedkommende myndighet utstede et erstatningskort innen fem virkedager etter at den har mottatt en detaljert søknad om dette. Vedkommende myndigheter skal føre et register over mistede, stjålne eller defekte kort.
3. Dersom en medlemsstat tilbakekaller godkjenningen av en installatør, et verksted eller en kjøretøyprodusent som fastsatt i artikkel 24, skal den også tilbakekalle verkstedkortene som er utstedt til disse.
4. Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å hindre at verkstedkort som utstedes til godkjente installatører, verksteder og kjøretøyprodusenter, blir forfalsket.

KAPITTEL V

SJÅFØRKORT

Artikkel 26

Utstedelse av sjåførkort

1. Sjåførkort skal etter søknad fra føreren utstedes av vedkommende myndighet i medlemsstaten der føreren har vanlig bosted. De skal utstedes innen én måned etter at vedkommende myndighet har mottatt søknaden og all nødvendig dokumentasjon.

2. I denne artikkel menes med «vanlig bosted» stedet der en person vanligvis bor, det vil si i minst 185 dager hvert kalenderår, på grunn av personlig eller yrkesmessig tilknytning eller, dersom det er snakk om en person uten yrkesmessig tilknytning, på grunn av personlig tilknytning som viser nære forbindelser mellom denne personen og stedet der vedkommende bor.

Dersom en person har personlig tilknytning til et annet sted enn den yrkesmessige tilknytningen, og derfor vekselvis må oppholde seg på ulike steder i to eller flere medlemsstater, skal vedkommendes vanlige bosted likevel anses å være på det stedet han/hun har personlig tilknytning til, forutsatt at personen regelmessig vender tilbake til dette stedet. Sistnevnte vilkår trenger ikke å være oppfylt dersom personen oppholder seg i en annen medlemsstat for å utføre en tidsbegrenset oppgave.

3. Førere skal framlegge bevis for sitt vanlige bosted på en egnet måte, for eksempel ved hjelp av identitetskort eller annet gyldig dokument. Dersom vedkommende myndigheter i medlemsstaten som utsteder sjåførkortet, er i tvil om opplysningene om vanlig bosted er gyldige, eller dersom det er behov for visse særskilte kontroller, kan de be om ytterligere opplysninger eller dokumentasjon.

4. I behørig begrunnede unntakstilfeller kan medlemsstatene utstede et midlertidig sjåførkort som ikke kan fornyes, og som er gyldig i et tidsrom på høyst 185 dager, til en fører som ikke har sitt vanlige bosted i en medlemsstat eller en stat som er en avtalepart i AETR-avtalen, forutsatt at denne føreren har et arbeidsrettslig forhold til et foretak som er etablert i den utstedende medlemsstaten, og i den grad europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1072/2009⁽¹⁾ får anvendelse, framlegger en førerattest i henhold til nevnte forordning.

Kommisjonen skal på grunnlag av data som medlemsstatene har framlagt, overvåke anvendelsen av dette nummer nøye. Den skal hvert annet år avlegge rapport om resultatene til Europaparlamentet og Rådet og skal særlig undersøke om

midlertidige sjåførkort har negativ innvirkning på arbeidsmarkedet, og om midlertidige kort normalt utstedes til navngitte førere i flere enn ett tilfelle. Kommisjonen kan framlegge et egnet forslag til regelverk for å revidere dette nummer.

5. Vedkommende myndigheter i den utstedende medlemsstaten skal treffe egnede tiltak for å sikre at en søker ikke allerede har et gyldig sjåførkort, og skal gjøre sjåførkortet personlig og sikre at dataene er synlige og sikre.

6. Sjåførkortet skal ikke være gyldig i mer enn fem år.

7. Et gyldig sjåførkort skal ikke tilbakekalles eller midlertidig oppheves med mindre vedkommende myndigheter i en medlemsstat fastslår at kortet er forfalsket, at føreren bruker et kort som han ikke er innehaver av, eller at kortet er utstedt på grunnlag av uriktige opplysninger og/eller forfalskede dokumenter. Dersom en annen medlemsstat enn den utstedende medlemsstaten tilbakekaller eller midlertidig opphever kortet, skal vedkommende medlemsstat snarest mulig sende kortet tilbake til myndighetene i den utstedende medlemsstaten og begrunne tilbakekallingen eller den midlertidige opphevingen. Dersom det forventes å ta mer enn to uker å sende tilbake kortet, skal medlemsstaten som tilbakekaller eller midlertidig opphever kortet, i løpet av disse to ukene underrette den utstedende medlemsstaten om begrunnelsen for tilbakekallingen eller den midlertidige opphevingen.

8. Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å hindre at sjåførkort blir forfalsket.

9. Denne artikkel er ikke til hinder for at en medlemsstat kan utstede et sjåførkort til en fører som har sitt vanlige bosted i en del av en medlemsstats territorium der traktaten om Den europeiske union og traktaten om Den europeiske unions virkemåte ikke får anvendelse, forutsatt at de relevante bestemmelsene i denne forordning kommer til anvendelse i slike tilfeller.

Artikkel 27

Bruk av sjåførkort

1. Sjåførkortet er personlig.

2. En fører kan ikke ha mer enn ett gyldig sjåførkort og kan bare bruke sitt eget personlige sjåførkort. En fører skal ikke bruke et sjåførkort som er defekt eller utløpt.

Artikkel 28

Fornyelse av sjåførkort

1. Dersom en fører ønsker å fornye sjåførkortet, skal vedkommende sende en søknad om dette til vedkommende myndigheter i medlemsstaten der føreren har sitt vanlige bosted, senest 15 virkedager før kortets utløpsdato.

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1072/2009 av 21. oktober 2009 om felles reglar for tilgang til den internasjonale marknaden for godstransport på veg (EUT L 300 av 14.11.2009, s. 72).

2. Dersom et sjåførkort skal fornyes og medlemsstaten der føreren har sitt vanlige bosted er en annen enn medlemsstaten som utstedte det gjeldende kortet, og dersom myndighetene i førstnevnte medlemsstat blir bedt om å fornye sjåførkortet, skal de underrette myndighetene som utstedte det opprinnelige kortet, om grunnelsen for fornyelsen.

3. Dersom det søkes om fornyelse av et kort som utløper innen kort tid, skal vedkommende myndighet utstede et nytt kort før utløpsdatoen, forutsatt at søknaden ble sendt innen fristen som er fastsatt i nr. 1.

Artikkel 29

Stjålne, mistede eller defekte sjåførkort

1. De utstedende myndigheter skal føre et register over utstedte, stjålne, mistede eller defekte sjåførkort i et tidsrom som minst tilsvarer gyldighetstiden.

2. Dersom et sjåførkort er skadet eller ikke virker, skal føreren sende det tilbake til vedkommende myndighet i medlemsstaten der vedkommende har sitt vanlige bosted. Tyveri av sjåførkort skal formelt meldes til vedkommende myndigheter i staten der kortet ble stjålet

3. Tap av sjåførkort skal formelt meldes til vedkommende myndigheter i den utstedende medlemsstaten og til vedkommende myndigheter i medlemsstaten der føreren har sitt vanlige bosted, dersom dette er en annen medlemsstat.

4. Dersom sjåførkortet er skadet, ikke virker, er mistet eller stjålet, skal føreren innen sju kalenderdager sende søknad om erstatning av kortet til vedkommende myndigheter i medlemsstaten der vedkommende har sitt vanlige bosted. Disse myndighetene skal utstede et erstatningskort innen åtte virkedager etter at de har mottatt en detaljert søknad om dette.

5. Under omstendighetene som er angitt i nr. 4, kan føreren fortsette å kjøre uten sjåførkort i høyst 15 kalenderdager eller i et lengre tidsrom dersom det er nødvendig for at kjøretøyet kan kjøres tilbake til stedet der det har base, forutsatt at føreren kan bevise at det er umulig å vise eller bruke kortet i dette tidsrommet.

Artikkel 30

Gjensidig godkjenning og utskifting av sjåførkort

1. Sjåførkort utstedt av medlemsstatene skal godkjennes gjensidig.

2. Dersom innehaveren av et gyldig sjåførkort som er utstedt av en medlemsstat, har fått vanlig bosted i en annen

medlemsstat, kan vedkommende søke om å få sjåførkortet byttet inn i et likeverdig sjåførkort. Medlemsstaten som foretar utskiftingen, skal ha ansvar for å kontrollere om det framlagte kortet fremdeles er gyldig.

3. Medlemsstater som foretar en utskifting, skal sende det gamle kortet tilbake til myndighetene i den utstedende medlemsstaten og begrunne utskiftingen.

4. Dersom en medlemsstat erstatter eller skifter ut et sjåførkort, skal erstatningen eller utskiftingen og eventuelle etterfølgende erstatninger eller utskiftinger registreres i denne medlemsstaten.

Artikkel 31

Elektronisk utveksling av opplysninger om sjåførkort

1. For å sikre at en søker ikke allerede har et gyldig sjåførkort som nevnt i artikkel 26, skal medlemsstatene ha et nasjonalt elektronisk register med følgende opplysninger om sjåførkort, herunder sjåførkortene nevnt i artikkel 26 nr. 4, i et tidsrom som minst tilsvarer disse kortenes gyldighetstid:

— Førerens etternavn og fornavn.

— Førerens fødselsdato og fødested (dersom det er tilgjengelig).

— Gyldig førerkortnummer og førerkortets utstedelsesstat (dersom det er relevant).

— Sjåførkortets status.

— Sjåførkortnummer.

2. Kommisjonen og medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de elektroniske registrene er sammenkoplede og tilgjengelige i hele Unionen, ved hjelp av meldingssystemet TACHOnet som er nevnt i rekommendasjon 2010/19/EU, eller et kompatibelt system. Dersom et kompatibelt system anvendes, skal utvekslingen av elektroniske data med alle andre medlemsstater være mulig gjennom meldingssystemet TACHOnet.

3. Når et sjåførkort utstedes, erstattes og eventuelt fornyes, skal medlemsstatene ved hjelp av elektronisk datautveksling kontrollere at føreren ikke allerede har et gyldig sjåførkort. Dataene som utveksles, skal begrenses til data som er nødvendige for denne kontrollens formål.

4. Kontrollørene kan ha tilgang til det elektroniske registeret for å kontrollere et sjåførkorts status.

5. Kommisjonen skal vedta gjennomføringsrettsakter for å fastsette felles framgangsmåter og spesifikasjoner som er nødvendige for sammenkoplingen nevnt i nr. 2, herunder formatet på dataene som utveksles, de tekniske framgangsmåtene for elektroniske oppslag i de nasjonale elektroniske registrene, framgangsmåter for tilgang, og sikkerhetsordninger. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité nevnt i artikkel 42 nr. 3.

KAPITTEL VI

BRUK AV UTSTYR

Artikkel 32

Riktig bruk av fartsskrivere

1. Transportforetak og førere skal sørge for at digitale fartsskrivere og sjåførkort virker på riktig måte og brukes riktig. Transportforetak og førere som bruker analoge fartsskrivere, skal sørge for at de virker på riktig måte, og at diagramskivene brukes riktig.
2. Digitale fartsskrivere skal ikke innstilles slik at de automatisk skifter til en bestemt aktivitetskategori når kjøretøyets motor eller tenning er slått av, med mindre føreren fortsatt manuelt kan velge riktig aktivitetskategori.
3. Det er forbudt å forfalske, skjule, utelate eller ødelegge data som er registrert på diagramskiven eller lagret i fartsskriveren eller på sjåførkortet, eller utskrifter fra fartsskriveren. Det er også forbudt å manipulere fartsskriveren, diagramskiven eller sjåførkortet slik at data og/eller utskrifter forfalskes, utelates eller ødelegges. Det skal ikke finnes innretninger i kjøretøyet som kan brukes for dette formål.
4. Kjøretøyer skal ikke være utstyrt med mer enn én fartsskriver, unntatt ved prøving i felt som nevnt i artikkel 21.
5. Medlemsstatene skal forby produksjon, distribusjon, annonsering og/eller salg av innretninger som er konstruert for og/eller beregnet på manipulering av fartsskrivere.

Artikkel 33

Transportforetakenes ansvar

1. Transportforetakene er ansvarlige for å sikre at førerne har fått tilstrekkelig opplæring og veiledning med hensyn til fartsskrivernes virkemåte, enten disse er digitale eller analoge; de skal foreta regelmessig kontroll for å sikre at førerne bruker fartsskriverne på riktig måte, og skal ikke treffe tiltak som direkte eller indirekte kan oppmuntre førerne til misbruk av fartsskriverne.

Transportforetakene skal utlevere et tilstrekkelig antall diagramskiver til førerne av kjøretøyer med analoge

fartsskrivere, idet det tas hensyn til diagramskivenes personlige art, tjenestetidens varighet samt eventuelle behov for å erstatte diagramskiver som er ødelagt eller er inndratt av en godkjent kontrollør. Transportforetak skal utlevere til førerne bare diagramskiver av en godkjent modell som er egnet for bruk i utstyret som er installert i kjøretøyet.

Dersom et kjøretøy er utstyrt med en digital fartsskriver, skal transportforetaket og føreren, idet det tas hensyn til tjenestetiden, sikre at det kan tas riktig utskrift av data fra fartsskriveren på anmodning fra en kontrollør ved en eventuell kontroll.

2. Transportforetakene skal oppbevare diagramskivene og utskriftene, dersom disse er tatt for å etterkomme kravene i artikkel 35, i kronologisk orden og i lesbar form i minst ett år etter at de er brukt, og gi kopier til berørte førere som ber om det. Transportforetakene skal også gi en kopi av opplysningene som er overført fra sjåførkortet, sammen med en papirutskrift, til berørte førere som ber om det. Diagramskivene, utskriftene og de overførte opplysningene skal forevises eller utleveres til godkjente kontrollører på anmodning.

3. Transportforetakene er ansvarlige for overtredelser av denne forordning som er begått av foretakenes førere eller av førere som står til rådighet for foretakene. Medlemsstatene kan imidlertid gjøre dette ansvaret avhengig av foretakets overtredelser av nr. 1 første ledd i denne artikkel og artikkel 10 nr. 1 og 2 i forordning (EF) nr. 561/2006.

Artikkel 34

Bruk av sjåførkort og diagramskiver

1. Førerne skal bruke diagramskiver eller sjåførkort hver dag de kjører, fra det tidspunktet de overtar kjøretøyet. Diagramskiven eller sjåførkortet skal ikke tas ut før den daglige arbeidstiden er avsluttet, med mindre det er tillatt å ta det ut på et annet tidspunkt. Ingen diagramskiver eller sjåførkort kan brukes i lengre tid enn de er beregnet på..

2. Føreren skal beskytte diagramskiver eller sjåførkort tilstrekkelig, og skal ikke bruke skitne eller skadede diagramskiver eller sjåførkort.

3. Når en fører ikke oppholder seg i kjøretøyet og derfor ikke kan bruke fartsskriveren som er installert i kjøretøyet, skal tidsrommene nevnt i nr. 5 bokstav b) ii), iii) og iv)

a) dersom kjøretøyet er utstyrt med en analog fartsskriver, påføres diagramskiven for hånd, ved hjelp av automatisk registrering eller på annen måte, i lesbar form og uten at diagramskiven tilsmusses, eller

b) dersom kjøretøyet er utstyrt med en digital fartsskriver, registreres i sjåførkortet ved bruk av den manuelle registreringsfunksjonen som fartsskriveren er utstyrt med.

Medlemsstatene skal ikke pålegge førerne et krav om å framlegge skjemaer som bekrefter aktivitetene deres når de ikke oppholder seg i kjøretøyet.

4. Dersom et kjøretøy som er utstyrt med en digital fartsskriver, har mer enn én fører, skal hver fører påse at førerens sjåførkort er riktig satt på plass i fartsskriveren.

Dersom et kjøretøy som er utstyrt med en analog fartsskriver, har mer enn én fører, skal førerne endre diagramskivene etter behov, slik at de relevante opplysningene registreres på diagramskiven til føreren som faktisk kjører.

5. Førerne skal:

a) sikre at tiden som registreres på diagramskiven, stemmer overens med den offisielle tiden i staten der kjøretøyet er registrert,

b) bruke bryterinnretningen slik at følgende tidsrom registreres separat og tydelig:

i) under tegnet : kjøretid,

ii) under tegnet : «annet arbeid»: alle aktiviteter unntatt kjøring som definert i artikkel 3 bokstav a) i direktiv 2002/15/EF samt alt arbeid for den samme eller en annen arbeidsgiver innenfor eller utenfor transportsektoren,

iii) under tegnet : «tilgjengelighet», som definert i artikkel 3 bokstav b) i direktiv 2002/15/EF,

iv) under tegnet : pauser eller hvile.

6. Hver fører av et kjøretøy som er utstyrt med en analog fartsskriver, skal oppgi følgende opplysninger på diagramskiven sin:

a) Etternavn og fornavn når diagramskiven tas i bruk.

b) Dato og sted når diagramskiven tas i bruk, og data og sted når bruken av diagramskiven avsluttes.

c) Registreringsnummer for hvert kjøretøy som føreren får tildelt, ved begynnelsen av den første turen som er registrert på diagramskiven, og deretter ved et eventuelt skifte av kjøretøy, ved bruk av diagramskiven.

d) Avlesing av kilometerstand.

i) Ved begynnelsen av den første turen som er registrert på diagramskiven.

ii) Ved avslutningen av den siste turen som er registrert på diagramskiven.

iii) Dersom føreren skifter kjøretøy i løpet av en arbeidsdag, avlesing på det første kjøretøyet som føreren har fått tildelt, og avlesing på det neste kjøretøyet.

e) Tidspunktet for et eventuelt skifte av kjøretøy.

7. Føreren skal i den digitale fartsskriveren angi nasjonalitetsmerket for statene der den daglige arbeidstiden ble påbegynt og avsluttet. En medlemsstat kan imidlertid kreve at førere av kjøretøyer som utfører transport innenfor dens territorium, tilføyer mer detaljerte geografiske spesifikasjoner til nasjonalitetsmerket, forutsatt at medlemsstatene underrettet Kommisjonen om disse detaljerte geografiske spesifikasjonene innen 1. april 1998.

Det skal ikke være nødvendig for førere å oppgi opplysningene nevnt i første ledd første punktum dersom fartsskriveren automatisk registrerer stedsbestemmellesdata i samsvar med artikkel 8.

Artikkel 35

Skadede sjåførkort og diagramskiver

1. Dersom en diagramskive med registreringer eller et sjåførkort blir skadet, skal førerne oppbevare den skadede diagramskiven eller det skadede sjåførkortet sammen med reservediagramskiven som brukes som erstatning.

2. Dersom et sjåførkort er skadet, ikke virker eller er mistet eller stjålet, skal føreren

a) når turen påbegynnes, skrive ut opplysningene om det kjøretøyet føreren kjører, og på utskriften notere

i) opplysninger som gjør det mulig å identifisere føreren (navn, sjåførkort- eller førerkortnummer), samt egen underskrift,

ii) periodene nevnt i artikkel 34 nr. 5 bokstav b) ii), iii) og iv),

- b) når turen avsluttes, skrive ut opplysninger om de periodene som er registrert av fartsskriveren, registrere samtlige perioder med annet arbeid, tilgjengelighet eller hvile siden utskriften ble gjort ved turens begynnelse, dersom periodene ikke ble registrert av fartsskriveren, og notere på utskriften opplysninger som gjør det mulig å identifisere føreren (navn, sjåførkort- eller førerkortnummer), samt egen underskrift.

Artikkel 36

Opplysninger som føreren skal medbringe

1. Føreren av et kjøretøy som er utstyrt med en analog fartsskriver, skal kunne forevise følgende når en godkjent kontrollør ber om det:

- i) Diagramskivene for inneværende dag og de som føreren har brukt i de foregående 28 dagene,
- ii) sjåførkortet, dersom føreren har et slikt kort, og
- iii) alle manuelle registreringer og utskrifter gjort i løpet av inneværende dag og i de foregående 28 dagene, som fastsatt i denne forordning og i forordning (EF) nr. 561/2006.

2. Føreren av et kjøretøy som er utstyrt med en digital fartsskriver, skal kunne forevise følgende når en godkjent kontrollør ber om det:

- i) Sjåførkortet,
- ii) alle manuelle registreringer og utskrifter gjort i løpet av inneværende dag og i de foregående 28 dagene, som fastsatt i denne forordning og i forordning (EF) nr. 561/2006,
- iii) diagramskivene for perioden nevnt i ii), dersom føreren i denne perioden kjørte et kjøretøy utstyrt med en analog fartsskriver.

3. En godkjent kontrollør kan kontrollere om forordning (EF) nr. 561/2006 er overholdt, ved å analysere diagramskivene, de viste, utskrevne eller overførte opplysningene registrert av fartsskriveren eller sjåførkortet, eller, dersom dette ikke er mulig, ved å analysere andre underlagsdokumenter som begrunner manglende overholdelse av en bestemmelse, for eksempel artikkel 29 nr. 2 og artikkel 37 nr. 2 i denne forordning.

Artikkel 37

Framgangsmåter ved funksjonssvikt i utstyret

1. Ved driftsstans eller funksjonsfeil i en fartsskriver skal transportforetaket få den reparert av en godkjent installatør eller et godkjent verksted så snart omstendighetene tillater det.

Dersom kjøretøyet ikke kan komme tilbake til transportforetakets område innen en uke fra dagen da driftsstansen inntraff eller funksjonsfeilen ble oppdaget, skal reparasjonen foretas underveis.

Tiltak som medlemsstatene har truffet i henhold til artikkel 41, skal gi vedkommende myndigheter fullmakt til å forby bruk av kjøretøyet dersom driftsstansen eller funksjonsfeilen ikke er utbedret som fastsatt i første og annet ledd i dette nummer, såfremt dette er i samsvar med den berørte medlemsstatens nasjonale lovgivning.

2. Mens fartsskriveren ikke er i funksjon eller ikke fungerer på riktig måte, skal føreren notere opplysninger som gjør det mulig å identifisere føreren (navn, sjåførkort- eller førerkortnummer), herunder en underskrift, samt opplysninger om de ulike periodene som fartsskriveren ikke lenger registrerer eller skriver ut på riktig måte:

- a) på diagramskiven eller diagramskivene, eller
- b) på et midlertidig ark som skal vedlegges diagramskiven eller oppbevares sammen med sjåførkortet.

KAPITTEL VII

HÅNDHEVING OG SANKSJONER

Artikkel 38

Kontrollører

1. For effektivt å overvåke at denne forordning overholdes, skal tilstrekkelig utstyr og egnet rettslig myndighet stilles til rådighet for godkjente kontrollører, slik at de kan utføre sine oppgaver i samsvar med denne forordning. Utstyret skal særlig omfatte

- a) kontrollkort som gir tilgang til data som er registrert i fartsskriveren og på fartsskriverkort, og eventuelt på verkstedkort,
- b) verktøy som er nødvendige for å overføre datafiler fra kjøretøyenheter og fartsskriverkort, og for å kunne analysere disse datafilene og utskriftene fra digitale fartsskrivere i kombinasjon med diagramskiver eller tabeller fra analoge fartsskrivere.

2. Dersom kontrollørene etter å ha foretatt kontrollen finner tilstrekkelig bevis for en rimelig mistanke om bedrageri, har de fullmakt til å sende kjøretøyet til et godkjent verksted med sikte på å foreta ytterligere prøving for særlig å kontrollere at fartsskriveren

- a) fungerer på riktig måte,
- b) registrerer og lagrer data på riktig måte, og at kalibreringsparametrene er riktige.

3. Kontrollørene har myndighet til å be godkjente verksteder om å foreta prøvingen nevnt i nr. 2 og særlige prøver som tar sikte på å påvise om det finnes en manipulasjonsinnretning. Dersom det påvises manipulasjonsinnretninger, kan utstyret, herunder selve innretningen, kjøretøyenheten eller dens komponenter samt sjåførkortet fjernes fra kjøretøyet og kan brukes som bevis i samsvar med nasjonale saksbehandlingsregler for håndtering av slike bevis.

4. Kontrollørene skal, når det er relevant, benytte seg av muligheten til å kontrollere fartsskrivere og sjåførkort som befinner seg på stedet under en kontroll hos et foretak.

Artikkel 39

Opplæring av kontrollører

1. Medlemsstatene skal sørge for at kontrollørene har tilstrekkelig opplæring til å analysere de registrerte dataene og kontrollere fartsskrivere for å oppnå en effektiv og harmonisert kontroll og håndheving.

2. Medlemsstatene skal innen 2. september 2016 underrette Kommisjonen om opplæringskravene for kontrollørene.

3. Kommisjonen skal ved hjelp av gjennomføringsrettsakter vedta tiltak som angir innholdet i grunnopplæringen og etter- og videreutdanningen av kontrollører, herunder opplæring som gjelder teknikker for målrettet kontroll og påvisning av manipulasjonsinnretninger og bedrageri. Disse tiltakene skal omfatte retningslinjer som letter gjennomføringen av de relevante bestemmelsene i denne forordning og i forordning (EF) nr. 561/2006. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité nevnt i artikkel 42 nr. 3.

4. Medlemsstatene skal sørge for at opplæringen av kontrollørene har det innholdet som Kommisjonen har angitt.

Artikkel 40

Gjensidig bistand

Medlemsstatene skal bistå hverandre når det gjelder anvendelsen av denne forordning og kontrollen med at den overholdes.

Særlig skal vedkommende myndigheter i medlemsstatene innenfor rammen av denne gjensidige bistanden regelmessig sende til hverandre alle tilgjengelige opplysninger om overtredelser av denne forordning begått av installatører og verksteder, ulike typer manipulasjon og eventuelle sanksjoner som pålegges for disse overtredelsene.

Artikkel 41

Sanksjoner

1. Medlemsstatene skal i samsvar med nasjonale forfatningsordninger fastsette bestemmelser om sanksjoner som får

anvendelse på overtredelser av denne forordning, og skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de gjennomføres. Disse sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen, virke avskrekkende og ikke medføre forskjellsbehandling, og skal være i samsvar med overtredelseskategoriene som er fastsatt i direktiv 2006/22/EF.

2. Medlemsstatene skal innen 2. mars 2016 underrette Kommisjonen om disse tiltakene og bestemmelsene. De skal underrette Kommisjonen om eventuelle senere endringer av tiltakene.

KAPITTEL VIII

SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 42

Komité

1. Kommisjonen skal bistås av en komité. Nevnte komité skal være en komité i henhold til forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

3. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Dersom komiteen ikke avgir uttalelse, skal Kommisjonen ikke vedta utkastet til gjennomføringsrettsakt, og artikkel 5 nr. 4 tredje ledd i forordning (EU) nr. 182/2011 får anvendelse.

Dersom komiteens uttalelse skal innhentes gjennom en skriftlig framgangsmåte, skal framgangsmåten avsluttes uten resultat når komitélederen innen fristen for å avgis en uttalelse bestemmer dette, eller et simpelt flertall av komitémedlemmene ber om det.

Artikkel 43

Fartsskriverforum

1. Et fartsskriverforum skal opprettes for å fremme dialog om tekniske spørsmål som gjelder fartsskrivere, blant medlemsstatenes sakkyndige, medlemmer av komiteen nevnt i artikkel 42 og sakkyndige fra tredjestater som bruker fartsskrivere i henhold til AETR-avtalen.

2. Medlemsstatene skal utnevne de sakkyndige som deltar i komiteen nevnt i artikkel 42, til sakkyndige i fartsskriverforumet.

3. Fartsskriverforumet skal være åpent for deltakelse for sakkyndige fra berørte tredjestater som er avtaleparter i AETR-avtalen.

4. Berørte parter, representanter for kjøretøyprodusentene, fartsskriverprodusentene, partene i arbeidslivet og EUs datatilsynsmann skal inviteres til fartsskriverforumet.
5. Fartsskriverforumet fastsetter sin forretningsorden.
6. Fartsskriverforumet skal tre sammen minst én gang i året.

Artikkel 44

Oversending av nasjonale tiltak

Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de lover og forskrifter som de vedtar på det området denne forordning omhandler, senest 30 dager etter at de er vedtatt, første gang innen 2. mars 2015.

Artikkel 45

Endring av forordning (EF) nr. 561/2006

I forordning (EF) nr. 561/2006 gjøres følgende endringer:

- 1) I artikkel 3 skal ny bokstav etter bokstav a) lyde:

«aa) kjøretøyer eller kombinasjoner av kjøretøyer med en største tillatte masse som ikke overstiger 7,5 tonn, og som brukes til å transportere materialer, utstyr eller maskiner som føreren bruker i sitt arbeid, og som brukes bare innenfor en radius av 100 km fra det stedet der foretaket er hjemmehørende, forutsatt at kjøring av slike kjøretøyer ikke er førerens hovedbeskjeftigelse.»

- 2) I artikkel 13 nr. 1 gjøres følgende endringer:

- a) I bokstav d), f) og p) endres «50 km» til «100 km».

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Strasbourg 4. februar 2014.

For Europaparlamentet

M. SCHULZ

President

- b) Bokstav d) første ledd skal lyde:

«d) kjøretøyer eller kombinasjoner av kjøretøyer med en største tillatte masse som ikke overstiger 7,5 tonn, og som brukes av ytere av universelle tjenester som definert i artikkel 2 nr. 13 i europaparlaments- og rådsdirektiv 97/67/EF av 15. desember 1997 om felles regler for utviklingen av et indre marked for posttjenester i Fellesskapet og forbedring av tjenestenes kvalitet(*) til å levere sendinger som inngår som en del av den universelle tjenesten.

(*) EFT L 15 av 21.1.1998, s. 14.»

Artikkel 46

Overgangsbestemmelser

I den grad gjennomføringsrettsaktene nevnt i denne forordning ikke er vedtatt og kan komme til anvendelse på tidspunktet for denne forordnings ikrafttredelse, får bestemmelsene i forordning (EØF) nr. 3821/85, herunder i vedlegg 1B, fortsatt anvendelse i en overgangsperiode fram til ikrafttredelsesdatoen for gjennomføringsrettsaktene nevnt i denne forordning.

Artikkel 47

Oppheving

Forordning (EØF) nr. 3821/85 oppheves. Henvisninger til den opphevede forordningen skal forstås som henvisninger til denne forordning.

Artikkel 48

Ikrafttredelse

Denne forordning trer i kraft dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 2. mars 2016, med forbehold for overgangstiltakene i artikkel 46. Artikkel 24, 34 og 45 får imidlertid anvendelse fra 2. mars 2015.

For Rådet

E. VENIZELOS

Formann

VEDLEGG I

KRAV TIL KONSTRUKSJON, PRØVING, INSTALLERING OG KONTROLL AV ANALOGE FARTSSKRIVERE

I. DEFINISJONER

I dette vedlegg menes med

a) «fartsskriver»

utstyr beregnet på installering i veigående kjøretøyer for hel- eller halvautomatisk visning og registrering av opplysninger om kjøretøyets ferdsel og av bestemte arbeidstider for førerne,

b) «fartsskriverkonstant»

den karakteristiske numeriske verdien som angir det inngangssignalet som kreves for å registrere og vise en tilbakelagt strekning på én kilometer. Denne konstanten skal uttrykkes enten i omdreininger per kilometer ($k = \dots\text{omdr./km}$) eller impulser per kilometer ($k = \dots\text{imp/km}$),

c) «kilometerfaktor»

den karakteristiske numeriske verdien som angir det utgangssignalet som utgår fra den delen av kjøretøyet som forbinder det med fartsskriveren (girkasse eller hjulaksel), mens kjøretøyet tilbakelegger en strekning på én oppmålt kilometer under normale prøvingsforhold (se avsnitt VI nr. 4 i dette vedlegg). Kilometerfaktoren uttrykkes enten i omdreininger per kilometer ($w = \dots\text{omdr./km}$) eller i impulser per kilometer ($w = \dots\text{imp/km}$),

d) «dekkenes rulleomkrets»

den gjennomsnittlige strekning hvert av kjøretøyets drivhjul tilbakelegger ved en full omdreining. Målinger av disse strekningene skal gjøres under normale prøvingsforhold (se avsnitt VI nr. 4 i dette vedlegg) og uttrykkes på følgende form: $l = \dots\text{mm}$.

II. FARTSSKRIVERENS ALLMENNE EGENSKAPER OG FUNKSJONER

Fartsskriveren skal kunne registrere følgende:

1. Strekning kjøretøyet har tilbakelagt.
2. Kjøretøyets hastighet.
3. Kjøretid.
4. Annen arbeidstid eller tilgjengelighet.
5. Pausetid og daglig hviletid.
6. Åpning av boksen som inneholder diagramskiven.
7. For elektroniske fartsskrivere, det vil si utstyr som bruker elektriske signaler fra avstands- og hastighetsføleren, ethvert avbrudd på mer enn 100 millisekunder i fartsskriverens strømforsyning (unntatt belysning) og i strømforsyningen til avstands- og hastighetsføleren samt ethvert avbrudd i signalforbindelsen til avstands- og hastighetsføleren.

I kjøretøyer med to førere skal fartsskriveren være i stand til å registrere opplysninger om periodene nevnt i første ledd nr. 3, 4 og 5 samtidig, men hver for seg og på to atskilte diagramskiver.

III. KRAV TIL FARTSSKRIVERENS KONSTRUKSJON

a) Alminnelige bestemmelser

1. Fartsskriveren skal inneholde følgende:
 - 1.1. Instrumenter som viser
 - tilbakelagt strekning (kilometerteller),
 - hastighet (hastighetsmåler),
 - tid (klokke).
 - 1.2. Utstyr for registrering
 - av tilbakelagte strekninger,
 - av hastighet,
 - av tid, én eller flere registreringer, i samsvar med kravene fastsatt i bokstav c) nr. 4.
 - 1.3. En markeringsinnretning som gjør en egen markering på diagramskiven
 - hver gang boksen med diagramskiven blir åpnet,
 - for elektroniske fartsskrivere, som definert i avsnitt II første ledd nr. 7, ethvert avbrudd på mer enn 100 millisekunder i fartsskriverens strømforsyning (unntatt belysning), senest når strømforsyningen igjen tilkoples,
 - for elektroniske fartsskrivere, som definert i avsnitt II første ledd nr. 7, ethvert avbrudd på mer enn 100 millisekunder i strømforsyningen til avstands- og hastighetsføleren samt ethvert avbrudd i signalforbindelsen til avstands- og hastighetsføleren.
2. Eventuelt ekstrautstyr utover det som er nevnt i nr. 1, skal ikke endre den måten det obligatoriske utstyret virker på, eller gjøre det vanskelig å lese registreringene.

Eventuelt ekstrautstyr skal følge med når fartsskriveren leveres inn for godkjenning.
3. Materialer
 - 3.1. Alle deler av fartsskriveren skal bestå av materialer med tilstrekkelig stabilitet og mekanisk styrke samt stabile elektriske og magnetiske egenskaper.
 - 3.2. Endringer av en del av fartsskriveren eller av arten av materialene som brukes ved produksjonen, skal godkjennes før bruk av den myndigheten som har gitt typegodkjenning til fartsskriveren.
4. Måling av tilbakelagt strekning

De tilbakelagte strekningene kan måles og registreres

 - både ved kjøring framover og ved rygging, eller
 - slik at bare kjøring framover medregnes.

Eventuell registrering ved rygging skal under ingen omstendigheter innvirke på klarheten eller nøyaktigheten av andre registreringer.
5. Måling av hastighet
 - 5.1. Det området som hastighetsmåleren dekker, skal være som angitt i typegodkjenningen.
 - 5.2. Hastighetsmålerens egenfrekvens og demping skal være slik at visninger og registrering av hastigheten innenfor måleområdet kan følge endringer i akselerasjonen på inntil 2 m/s^2 , innenfor grensen for tillatte avvik.

6. Måling av tid (klokke)
 - 6.1. Klokkens innstillingsinnretning skal være anbrakt i en boks som inneholder diagramskiven. Hver gang boksen åpnes skal det automatisk registreres på diagramskiven.
 - 6.2. Dersom klokken styrer framdriften av diagramskiven, skal det tidsrommet som klokken viser riktig tid etter at den er helt trukket opp, være minst 10 % lengre enn det tidsrommet som registrering kan pågå etter at det er satt inn det største antall diagramskiver i fartsskriveren.
 7. Belysning og beskyttelse
 - 7.1. Fartsskriverens optiske instrumenter skal ha tilstrekkelig belysning som ikke blander.
 - 7.2. Under normale bruksforhold skal alle innvendige deler av fartsskriveren være beskyttet mot fuktighet og støv. De skal dessuten være beskyttet mot inngrep ved en innfatning som kan forsegles.
- b) Optiske instrumenter
1. Måler av tilbakelagt strekning (kilometerteller)
 - 1.1. Den minste målenheten for tilbakelagt strekning som vises på måleren, skal være 0,1 km. Tall som viser hektometer, skal skille seg klart fra tall som angir hele kilometer.
 - 1.2. Tallene på kilometertelleren skal være lett leselige og ha en synlig høyde på minst 4 mm.
 - 1.3. Kilometertelleren skal kunne vise strekninger på minst 99 999,9 km.
 2. Hastighetsmåler
 - 2.1. Innenfor måleområdet skal skalaen som viser hastigheten, være ensartet inndelt i 1, 2, 5 eller 10 km/t. Verdien for angitt hastighet (avstand mellom to påfølgende inndelinger) skal ikke overstige 10 % av den høyeste hastigheten som er angitt på skalaen.
 - 2.2. Den delen av skalaen som ligger utenfor måleområdet, behøver ikke å være påført tall.
 - 2.3. Avstanden mellom inndelinger som tilsvarer en hastighetsforskjell på 10 km/t, skal ikke være under 10 mm.
 - 2.4. På en måler med viser skal avstanden mellom viser og skala ikke være over 3 mm.
 3. Tidsmåler (klokke)

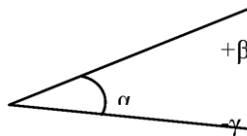
Tidsmåleren skal være synlig fra utsiden av fartsskriveren, og skal kunne avleses klart, lett og utvetydig.
- c) Registreringsutstyr
1. Alminnelige bestemmelser
 - 1.1. Alle fartsskrivere, uansett hvilken form diagramskiven har (strimmel eller skive), skal ha et merke som gjør det mulig å sette diagramskiven inn riktig, slik at den tiden klokken viser, stemmer overens med tidsangivelsen på diagramskiven.
 - 1.2. Mekanismen som trekker fram diagramskiven, skal være slik konstruert at den kan beveges uten slark og fritt kan settes inn og tas ut.
 - 1.3. Når diagramskiven har skiveform, skal framdriften styres av klokkemekanismen. I slike tilfeller skal diagramskivens rotasjonsbevegelse være jevn og ensartet, med en hastighet på minst 7 mm/t målt på den innerste kanten av den rundingen som markerer grensen for sonen der hastigheten blir registrert. For fartsskrivere med strimmelregistrering der framdriften av diagramskivene styres av klokkemekanismen, skal hastigheten i rett linje framover være minst 10 mm/t.
 - 1.4. Registrering av tilbakelagt strekning, kjøretøyets hastighet og åpning av boksen med diagramskiven eller diagramskivene skal være automatisk.

2. Registrering av tilbakelagt strekning
 - 2.1. En tilbakelagt strekning på en kilometer skal vises i registreringen som minst én millimeters avvik på den tilsvarende koordinaten.
 - 2.2. Også ved hastigheter på yttergrensen av det målbare området skal registreringen av tilbakelagt strekning være klart leselig.
 3. Registrering av hastighet
 - 3.1. Skrivestiften skal normalt bevege seg i linje og vinkelrett på diagramskivens bevegelsesretning, uansett hvilken form diagramskiven har. Likevel kan stiften bevege seg i bue, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:
 - Merket etter skrivestiften skal være vinkelrett på den midterste omkretsen i feltet som er beregnet på registrering av hastighet (for diagramskiver i skiveform) eller på aksene (for diagramskiver i strimmelform).
 - Forholdet mellom radien i kurven som skrivestiften trekker opp, og bredden på feltet som er beregnet på registrering av hastighet, skal ikke være mindre enn 2,4:1 uansett hvilken form diagramskiven har.
 - Strekene som inndeler tidsskalaen, skal krysse feltet for registrering på en måte som tilsvarer radien i buen som dannes av sporet etter skrivestiften. Avstanden mellom strekene på tidsskalaen skal tilsvare høyst én time.
 - 3.2. En endring av hastigheten på 10 km/t skal vises i registreringen som en endring på minst 1,5 mm på den tilsvarende koordinaten.
 4. Registrering av tid
 - 4.1. Fartsskriveren skal være konstruert på en slik måte at kjøretiden alltid registreres automatisk, og slik at det er mulig, eventuelt ved hjelp av en bryter, å registrere separat de andre tidsgruppene, som angitt i artikkel 34 nr. 5 bokstav b) punkt ii), iii) og iv) i denne forordning.
 - 4.2. Det skal være mulig å skille de ulike tidsgruppene klart fra hverandre på grunnlag av skrivesporenes utseende, deres innbyrdes stilling og om nødvendig ved hjelp av tegnene som er angitt i artikkel 34 i denne forordning. Hva de enkelte tidsgruppene angir, skal framgå på diagramskiven av strekenes tykkelse eller på en annen måte som gir minst like god mulighet for å lese og fortolke skiven.
 - 4.3. I kjøretøyer som har en bemanning på flere førere, skal registreringene i nr. 4.1 føres på to atskilte diagramskiver, én for hver fører. I slike tilfeller skal de enkelte skivene trekkes fram enten av den samme mekanismen eller av atskilte, men synkroniserte mekanismer.
- d) Lukkemekanisme
1. Boksen som inneholder diagramskiven eller -skivene, og innretningen for innstilling av klokken skal ha lås.
 2. Hver gang boksen som inneholder diagramskiven eller -skivene, og innretningen for innstilling av klokken blir åpnet, skal det automatisk registreres på diagramskiven eller -skivene.
- e) Merking
1. På fartsskriverens skala skal følgende merking finnes:
 - I umiddelbar nærhet av det tallet måleren for tilbakelagt strekning viser, målenheten for tilbakelagt strekning, forkortet «km».
 - I nærheten av hastighetsskalaen, forkortelsen «km/t».
 - Hastighetsmålerens måleområde, forkortet «Vmin ...km/t, Vmaks ...km/t». Denne merkingen kan sløyfes dersom den står på fartsskriverens merkeplate.

Disse kravene får likevel ikke anvendelse på fartsskivere som er godkjent før 10. august 1970.

2. På merkeplaten, som skal utgjøre en fast del av fartsskriveren, skal det finnes følgende opplysninger, som skal være synlige når fartsskriveren er installert:

- Produsentens navn og adresse.
- Produksjonsnummer og produksjonsår.
- Godkjenningssmerke for fartsskrivertypen.
- Fartsskriverens konstant på formen « $k = \dots$ omdr./km» eller « $k = \dots$ imp/km».
- Eventuelt hastighetsmålerens måleområde på formen som er angitt i nr. 1.
- Dersom instrumentenes følsomhet overfor hellingsvinkelen kan påvirke registreringene utover de tillatte avvikene, skal den tillatte hellingsvinkelen angis slik:

der α er vinkelen målt fra fartsskriverens forside i vannrett stilling (med riktig side opp) som instrumentet er justert for, og β og γ representerer henholdsvis øvre og nedre grense for tillatt avvik fra justeringsvinkelen α .

f) Største tillatte avvik (optiske instrumenter og registreringsutstyr)

1. Under utprøving før installering:

a) Tilbakelagt strekning:

$\pm 1\%$ av den faktiske strekningen, som skal være minst 1 km.

b) Hastighet:

± 3 km/t mer eller mindre enn den faktiske hastigheten.

c) Tid:

± 2 minutter per dag med høyst 10 minutter etter sju dager, når den tiden klokken kan gå uten å trekkes opp, ikke er kortere enn dette tidsrommet.

2. Ved installering:

a) Tilbakelagt strekning:

$\pm 2\%$ av den faktiske strekningen, som skal være minst 1 km.

b) Hastighet:

± 4 km/t mer eller mindre enn den faktiske hastigheten.

c) Tid:

± 2 minutter per dag, eller

± 10 minutter etter sju dager.

3. I drift:

a) Tilbakelagt strekning:

$\pm 4\%$ av den faktiske strekningen, som skal være minst 1 km.

b) Hastighet:

± 6 km/t mer eller mindre enn den faktiske hastigheten.

c) Tid:

± 2 minutter per dag, eller

± 10 minutter etter sju dager.

4. De tillatte avvikene som er fastsatt i nr. 1, 2 og 3, gjelder ved temperaturer mellom 0 °C og 40 °C. Temperaturen skal måles i umiddelbar nærhet av fartsskriveren.
5. Måling av de største tillatte avvikene som er fastsatt i nr. 2 og 3, skal finne sted under forholdene som er nevnt i avsnitt VI.

IV. DIAGRAMSKIVER

a) Alminnelige bestemmelser

1. Diagramskivene skal være av en kvalitet som ikke hindrer fartsskriveren i å fungere normalt, og som sikrer at registreringene som gjøres, ikke kan slettes, men forblir lette å lese og identifisere.

Diagramskivene skal beholde størrelsen og bevare alle registreringer som gjøres på dem ved normal fuktighet og temperatur.

Det må dessuten være mulig å skrive inn på diagramskivene de opplysningene som er nevnt i artikkel 34 i denne forordning, uten at dette skader diagramskivene eller gjør det vanskeligere å lese av opplysningene.

Under normale lagringsforhold skal registreringene være tydelige å lese i minst ett år.

2. Diagramskivene må ha en registreringskapasitet på minst 24 timer, uansett form.

Dersom flere skiver er forbundet med hverandre for å øke den sammenhengende registreringskapasiteten uten inngrep fra mannskapets side, må forbindelsen mellom de enkelte skivene være utført slik at det ikke blir brudd eller overlappinger i registreringer ved overgang fra én skive til en annen.

b) Skrivefelt og inndelingen av dem

1. Diagramskivene skal ha følgende skrivefelt:

— Et felt reservert utelukkende for registrering av hastighet.

— Et felt reservert utelukkende for registrering av tilbakelagt strekning.

— Ett eller flere felt for data knyttet til kjøretid, andre perioder med arbeid eller tilgjengelighet, avbrudd i arbeidet og hviletider for førerne.

2. Skrivefeltet for registrering av hastighet skal minst ha inndeling for hver 20 km/t. Hastigheten som tilsvarende delestreken på skalaen, skal angis i tall ved hver delestrek i inndelingen. Forkortelsen «km/t» skal finnes minst ett sted innenfor skrivefeltet. Den siste delestreken på skalaen skal falle sammen med øverste del av måleområdet.
3. Feltet for registrering av tilbakelagt strekning må være inndelt på en måte som gjør det lett å lese antall kjørte kilometer.
4. Feltet eller feltene for registrering av tid nevnt i nr. 1 må ha en merking som gir et klart og utvetydig skille mellom ulike tidsgrupper.

c) Opplysninger som skal være trykt på diagramskivene

På hver diagramskive skal følgende opplysninger være trykt:

— Produsentens navn og adresse eller firma.

- Godkjenningsmerke for typen diagramskive.
- Godkjenningsmerke for den eller de typene fartsskrivere som diagramskiven kan brukes i.
- Hastighetssmåleområdet øverste grense i km/t.

På hver diagramskive skal det dessuten minst være påtrykt en tidsskala som gjør det mulig å lese av tiden direkte med 15 minutters mellomrom, mens hvert intervall på fem minutter skal kunne bestemmes med letthet.

d) Åpen plass til håndskrevne angivelser

På diagramskiven skal det være avsatt plass til at føreren kan skrive minst følgende opplysninger:

- Førerens etternavn og fornavn.
- Dato og sted da diagramskiven tas i bruk, og dato og sted da bruken av diagramskiven avsluttes.
- Registreringsnummer eller -numre for kjøretøyet eller kjøretøyene som føreren har hatt ansvar for mens diagramskiven har vært i bruk.
- Kilometerstand for kjøretøyet eller kjøretøyene som føreren har hatt ansvar for mens diagramskiven har vært i bruk.
- Tidspunkt for et eventuelt skifte av kjøretøy.

V. INSTALLERING AV FARTSSKRIVER

1. Fartsskriveren skal være slik plassert i kjøretøyet at føreren fra førersetet har god oversikt over hastighetsmåler, kilometerteller og klokke, og samtidig skal alle deler, herunder forbindelsesledd, være beskyttet mot tilfeldige uhell.
2. Fartsskriverens konstant må kunne tilpasses kjøretøyets kilometerfaktor ved hjelp av en egnet innretning kalt adapter.

Kjøretøyer med flere bakakselutvekslinger skal være utstyrt med en omkoplingsinnretning som automatisk tilpasser de ulike utvekslingsforholdene til utvekslingsforholdet som er brukt ved tilpasning av fartsskriveren til kjøretøyet.

3. Når fartsskriveren er kontrollert etter installering, skal en installasjonsplate plasseres lett synlig i kjøretøyet, ved siden av fartsskriveren eller på den. Etter at godkjent installatør eller verksted har undersøkt fartsskriveren og funnet at det er nødvendig å foreta endringer i installasjonen, skal installasjonsplaten skiftes ut med en ny.

Installasjonsplaten skal minst inneholde følgende opplysninger:

- Den godkjente installatørens eller det godkjente verkstedets navn, adresse eller firma.
- Kjøretøyets kilometerfaktor på formen «w = ... omdr./km» eller «w = ... imp/km».
- Dekkenes rulleomkrets på formen «d = ... mm».
- Datoer for fastsettelse av kjøretøyets kilometerfaktor og måling av dekkenes rulleomkrets.

4. Forsegling

Følgende deler skal forsegles:

- a) Installasjonsplaten, med mindre den er montert slik at den ikke kan fjernes uten at innskriften blir ødelagt.
- b) De to endene av forbindelsen mellom fartsskriveren og kjøretøyet.
- c) Selve adapteren og forbindelsen mellom den og anleggets øvrige deler.

- d) Innretningen for omkopling for kjøretøyer med flere bakakselutvekslinger.
- e) Adapterens og omkoplingsinnretningens forbindelser med de øvrige deler av fartsskriveren.
- f) Boksene som er fastsatt i avsnitt III bokstav a) nr. 7.2.
- g) Alle deksler som må åpnes for å kunne tilpasse fartsskriverens konstant til kjøretøyets kilometerfaktor.

I særlige tilfeller kan det kreves ytterligere forseglinger i forbindelse med typegodkjenning av fartsskriverer, og det bør da angis i godkjenningsdokumentet hvor disse forseglingene skal plasseres.

Forseglingene som er nevnt i første ledd bokstav b), c) og e), kan fjernes

— i nødstilfeller,

— for å installere, justere eller reparere en hastighetsbegrenser eller andre innretninger som bidrar til trafikksikkerhet,

forutsatt at fartsskriveren fortsatt fungerer på en pålitelig og riktig måte og forsegles på nytt av godkjent installatør eller verksted umiddelbart etter at hastighetsbegrenseren eller andre innretninger som bidrar til trafikksikkerheten, er montert, eller innen sju dager i andre tilfeller. Alle brudd på disse forseglingene skal gis en skriftlig begrunnelse som skal stilles til rådighet for vedkommende myndighet.

5. Ledningene som forbinder fartsskriveren med senderen, skal være beskyttet av en ubrutt, plastbelagt rustfri stålkappe med krympeender, med mindre tilsvarende beskyttelse mot manipulering er sikret på andre måter (for eksempel ved elektronisk overvåking som signalkryptering) som kan påvise at det finnes innretninger som ikke er nødvendige for at fartsskriveren skal fungere riktig, og som har som formål å hindre at fartsskriveren fungerer riktig ved kortslutning eller avbrudd eller ved endring av de elektroniske dataene fra hastighets- og avstandsføleren. En kabling som består av forseglede skjøter, anses som ubrutt i henhold til denne forordning.

Ovennevnte elektroniske overvåking kan erstattes med en elektronisk kontroll som sikrer at fartsskriveren kan registrere alle kjøretøyets bevegelser, uavhengig av signalet fra hastighets- og avstandsføleren.

Ved anvendelsen av dette nummer er kjøretøyer i gruppe M 1 og N 1 kjøretøyene som er definert i del A i vedlegg II til europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/46/EF⁽¹⁾. For kjøretøyer som er utstyrt med fartsskriverer i samsvar med denne forordning og ikke er konstruert for å være utstyrt med en armert ledning mellom hastighets- og avstandsføleren og fartsskriveren, skal det monteres en adapter så nær avstands- og hastighetsføleren som mulig.

Den armerte ledningen skal monteres mellom adapteren og fartsskriveren.

VI. ETTERPRØVING OG KONTROLL

Medlemsstatene skal utpeke organene som skal foreta etterprøving og kontroll.

1. Godkjenning av nye eller reparerte instrumenter

Hver enkelt fartsskriver, ny eller reparert, skal ha godkjenning for at den fungerer riktig og gir nøyaktige avlesinger og registreringer innenfor rammene som er fastlagt i avsnitt III bokstav f) nr. 1, ved at det gjøres forseglinger i samsvar med avsnitt V nr. 4 første ledd bokstav f).

Medlemsstatene kan for dette formål fastsette en førstegangskontroll som består av etterprøving og bekreftelse av at en ny eller reparert fartsskriver er i samsvar med den typegodkjente modellen og/eller kravene i denne forordning, eller de kan delegere myndighet til å gi godkjenning til produsentene eller deres representanter.

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/46/EF av 5. september 2007 om fastsettelse av en ramme for godkjenning av motorvogner og deres tilhengere, og av systemer, deler og tekniske enheter til slike motorvogner (EUT L 263 av 9.10.2007, s. 1).

2. Installering

Når den installeres i et kjøretøy, skal fartsskriveren og hele installasjonen overholde bestemmelsene som gjelder største tillatte avvik fastsatt i avsnitt III bokstav f) nr. 2.

Kontrollprøvingen skal foretas av en godkjent installatør eller et godkjent verksted, som da har ansvaret for dette.

3. Periodisk kontroll

a) Periodisk kontroll av fartsskrivere som er installert i kjøretøyer, skal finne sted minst hvert annet år og kan utføres i forbindelse med teknisk kontroll av kjøretøyene.

Følgende skal kontrolleres:

- At fartsskriveren fungerer riktig.
- At fartsskriveren er påført typegodkjenningsmerke.
- At det er montert en installasjonsplate.
- At forseglingene på fartsskriveren og de øvrige delene av installasjonen er uskadet.
- Dekkenes rulleomkrets.

b) Kontrollen av at bestemmelsene i avsnitt III bokstav f) nr. 3 om største tillatte avvik under drift overholdes, skal utføres minst en gang hvert sjetten år, med adgang for den enkelte medlemsstat til å foreskrive kortere mellomrom for kjøretøyer som er registrert på vedkommende stats territorium. Slike kontroller skal medføre at installasjonsplaten blir skiftet ut.

4. Måling av feil

Målingen av feil under installering og bruk skal foretas under følgende forhold, som skal betraktes som normale prøvingsforhold:

- Kjøretøyet uten last i driftsferdig stand.
- Dekktrykk i samsvar med produsentens anvisninger.
- Dekkslitasje innenfor grensene som er fastsatt i lovgivningen.
- Kjøretøyets bevegelse: kjøretøyet må bevege seg for egen motor i en rett linje på jevnt underlag med en fart på 50 ± 5 km/t. Kontrollen kan også utføres i en egnet prøvingsbenk, under forutsetning av at den er like nøyaktig.

VEDLEGG II

TYPEGODKJENNINGSMERKE OG TYPEGODKJENNINGSBOKSTAV

I. TYPEGODKJENNINGSMERKE

1. Typegodkjenningsmerket skal bestå av

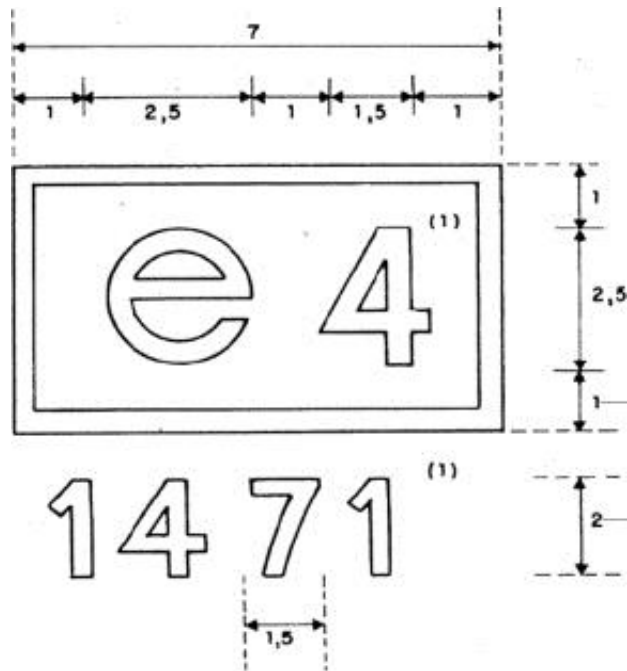
- a) et rektangel med en innskrevet «e» etterfulgt av et kodetall eller en kodebokstav for den staten som har utferdiget typegodkjenningen, i samsvar med følgende:

Belgia	6,
Bulgaria	34,
Den tsjekkiske republikk	8,
Danmark	18,
Tyskland	1,
Estland	29,
Irland	24,
Hellas	23,
Spania	9,
Frankrike	2,
Kroatia	25,
Italia	3,
Kypros	CY,
Latvia	32,
Litauen	36,
Luxembourg	13,
Ungarn	7,
Malta	MT,
Nederland	4,
Østerrike	12,
Polen	20,
Portugal	21,
Romania	19,
Slovenia	26,
Slovakia	27,
Finland	17,
Sverige	5,
Det forente kongerike	11,

og

- b) et godkjenningnummer som tilsvarer nummeret på godkjenningsdokumentet som er utstedt for denne typen fartsskriver eller diagramskive eller nummeret på et fartsskriverkort, festet et sted i umiddelbar nærhet av rektangelet.
2. Godkjenningssmerket skal stå på merkeplaten for hver fartsskriver og på hver diagramskive og på hvert fartsskriverkort. Det må ikke kunne utslettes og skal alltid være lett leselig.

3. Målene for godkjenningsmerket er angitt nedenfor⁽¹⁾ i millimeter og betegner minstemål. Forholdet mellom de oppgitte målene må ikke endres.

⁽¹⁾ Disse tallene er bare veiledende.

II. TYPEGODKJENNINGS-DOKUMENT FOR ANALOGE FARTSSKRIVERE

En medlemsstat som har foretatt en typegodkjenning, skal utstede et godkjenningsdokument til søkeren etter malen nedenfor. Ved underretning av andre medlemsstater om innvilgede typegodkjenninger eller om eventuelle tilbakekallinger skal medlemsstatene benytte kopier av dette dokumentet.

TYPEGODKJENNINGS-DOKUMENT

Navn på vedkommende myndighet

Meddelelse om⁽¹⁾:

- godkjenning av en type fartsskriver
- tilbakekalling av godkjenning for en type fartsskriver
- godkjenning av en type diagramskive
- tilbakekalling av godkjenning for en type diagramskive

.....
Godkjenningsnummer

1. Varemerke eller firma
2. Navn på type eller modell
3. Produsentens navn
4. Produsentens adresse
5. Framstilt for godkjenning den
6. Prøvingssted
7. Prøvingen(e)s dato og nummer
8. Godkjenningsdato
9. Dato for tilbaketrekking av godkjenning
10. Fartsskrivertype eller -typer som diagramskiven er beregnet brukt for
11. Sted
12. Dato
13. Vedlegg (beskrivelser mv.)
14. Merknader (herunder plasseringen av eventuelle forseglinger)

.....
(Underskrift)

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.

III. TYPEGODKJENNINGSdokUMENT FOR DIGITALE FARTSSKRIVERE

En medlemsstat som har foretatt en typegodkjenning, skal utstede et godkjenningsdokument til søkeren etter malen nedenfor. Ved underretning av andre medlemsstater om innvilgede typegodkjenninger eller om eventuelle tilbakekallinger skal medlemsstatene benytte kopier av dette dokumentet.

TYPEGODKJENNINGSdokUMENT FOR DIGITALE FARTSSKRIVERE

Navn på vedkommende myndighet

Meddelelse om⁽¹⁾:

☐	godkjenning av:	☐	tilbakekalling av godkjenning
	☐		fartsskrivermodell
	☐		fartsskriverkomponent ⁽²⁾
	☐		sjåførkort
	☐		verkstedkort
	☐		foretakskort
	☐		kontrollkort

.....
Godkjenningsnummer

1. Fabrikat eller varemerke
2. Modellens navn
3. Produsentens navn
4. Produsentens adresse
5. Framstilt for godkjenning for
6. Laboratorium/laboratorier
7. Prøvsrapportens dato og nummer
8. Godkjenningsdato
9. Dato for tilbaketreking av godkjenning
10. Fartsskrivermodell eller -modeller som komponenten er beregnet til bruk med
11. Sted
12. Dato
13. Vedlegg (beskrivelser mv.)
14. Merknader

.....
(Underskrift)

⁽¹⁾ Sett kryss i de relevante rutene.

⁽²⁾ Angi hvilken komponent meddelelsen gjelder.